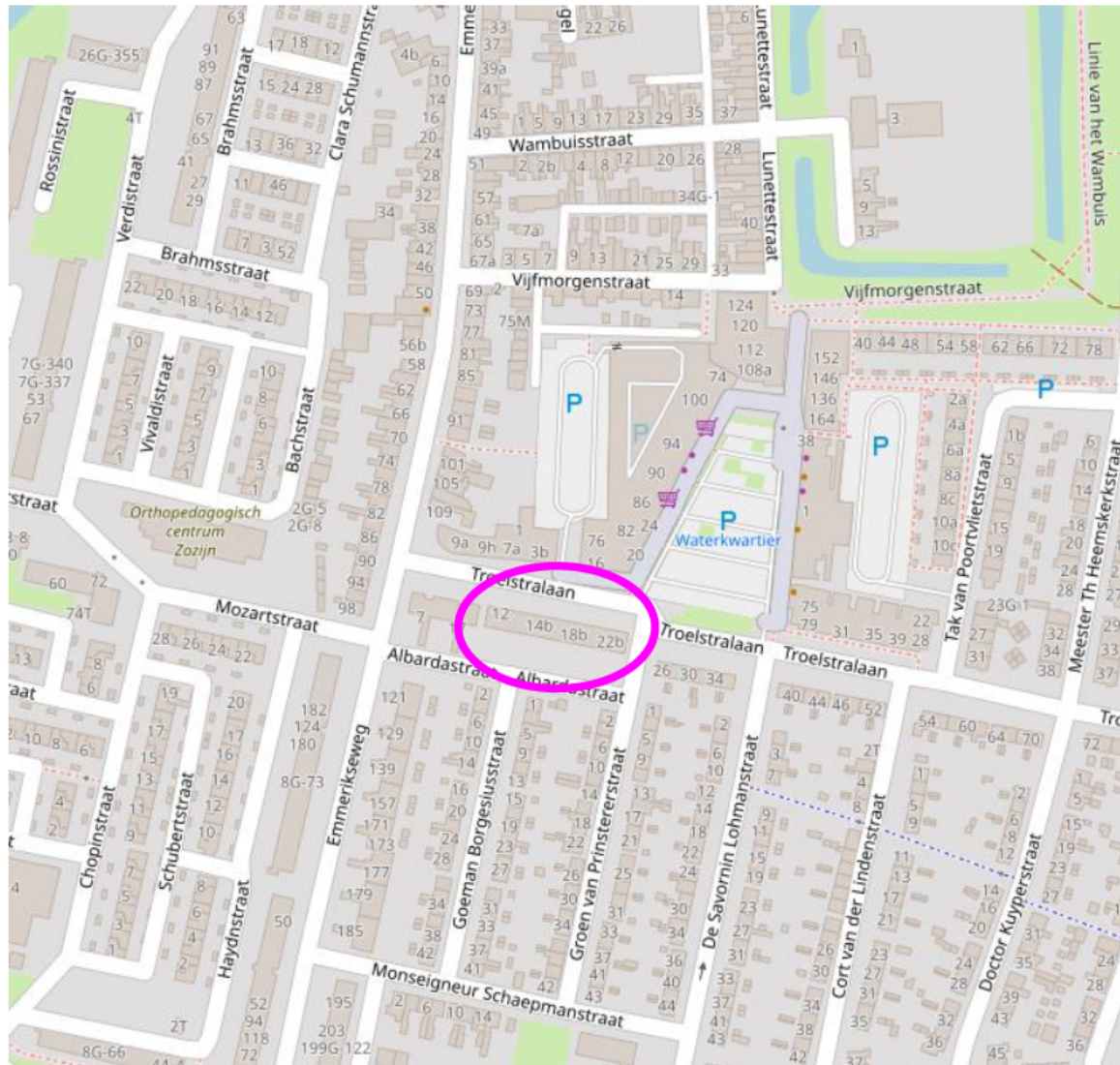

Plan van aanpak Complex 294 Troelstralaan 10-24b te Zutphen

Plan van aanpak

Complex 294 Troelstralaan 10-24b te Zutphen

Opdrachtgever: Woonbedrijf Ieder1
Overstichtlaan 2
7414 AP Deventer

Datum: 19 december 2023

Status: **Eindconcept**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T: 0314 642221
E-Mail: info@foreestgroenconsult.nl
W www.foreestgroenconsult.nl

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	5
2.	ALGEMENE INFORMATIE.....	6
2.1	LIGGING PLANGEBIED.....	6
2.2	LOCATIE	7
2.3	NAAM AANVRAGER	7
3.	WERKZAAMHEDEN EN PLANNING.....	8
3.1	BESCHRIJVING VAN DE WERKZAAMHEDEN	8
3.2	BESCHRIJVING VAN DE WERKZAAMHEDEN	8
3.3	PLANNING VAN DE WERKZAAMHEDEN	8
4.	VERBODSBEPALINGEN	9
4.1	VLEERMUIZEN	9
5.	ECOLOGISCHE INVENTARISATIE, ACHTERGROND	10
5.1.	LOCATIE VAN ONDERZOEK.....	10
6.	ECOLOGISCHE INVENTARISATIE, RESULTATEN	11
6.1.	GIERZWALUW	11
6.2.	HUISMUS	11
6.3.	VLEERMUIS.....	11
6.3.1.	<i>Voorjaar onderzoek.....</i>	<i>11</i>
6.3.2.	<i>Najaar onderzoek.....</i>	<i>12</i>
6.3.3.	<i>Vliegroute.....</i>	<i>12</i>
6.4.	OVERIGE WAARNEMINGEN.....	12
6.5.	SAMENGEVAT.....	13
7.	EFFECTEN	14
7.1.	EFFECT WERKZAAMHEDEN: KWALITEIT EN KWANTITEIT	14
7.2.	EFFECT WERKZAAMHEDEN: MONITOREN.....	14
8.	MAATREGELEN.....	15
8.1.	PREVENTIEVE MAATREGELEN	15
8.2.	TIJDELIJKE LOCATIES.....	15
8.3.	FASE VAN ONDERHOUD	17
8.4.	PERMANENTE VERBLIJVEN VLEERMUIS.....	17
8.4.1.	<i>Zomerverblijven.....</i>	<i>17</i>
8.4.2.	<i>Winterverblijven.....</i>	<i>18</i>
8.5.	EFFECTIVITEIT	19
8.6.	UITVOERING MAATREGELEN: MONITOREN.....	20
9.	ALTERNATIEVEN.....	21
9.1.	ALTERNATIEVE LOCATIE	21
9.2.	ALTERNATIEVE INRICHTING EN WERKWIJZE	21
9.3.	ALTERNATIEVE PLANNING	21
10.	GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	22
10.1.	STAAT VAN INSTANDHOUDING	22
10.2.	AFBREUK GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	24
10.3.	ZORGVULDIG HANDELEN.....	24
11.	LITERATUUR.....	25

12. PLAN VAN AANPAK IN HET KORT	26
12.1. VOOR DE START VAN HET ONDERHOUD	26
12.2. FASE VAN HET ONDERHOUD	26
12.2.1. <i>Na uitvoering van het onderhoud</i>	26
12.2.2. <i>Algemeen</i>	26
13. WERK PROTOCOL	27
13.1. PREVENTIEF	27
13.2. TIJDENS WERKZAAMHEDEN	27
13.2.1. <i>Na ontvangen van ontheffing</i>	27
13.2.2. <i>Tijdens uitvoering van het onderhoud</i>	27
13.3. NA UITVOERING VAN HET ONDERHOUD	27
13.4. MAATREGELEN ALGEMEEN	27
14. BEGELEIDING EN COMMUNICATIE	28
15. ADVIES	29
15.1. INTRINSIEKE WAARDE.....	29
15.2. INVLOED WEER	29
15.3. BROEDVOGELS.....	29
15.4. BEHOUDEN TIJDELIJKE KASTEN	29
BIJLAGE 1: ARTIKEL 3.69 BOUWBESLUIT	30
BIJLAGE 2: QUICKSCAN NATUURONDERZOEK	31
BIJLAGE 3: NADER ONDERZOEK.....	32

1. Inleiding

In opdracht van woonbedrijf Ieder1 is een plan van aanpak opgesteld voor het waarborgen van de verblijfsmogelijkheden van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in het plangebied bij het appartementencomplex 294 aan de Troelstralaan in Zutphen. Het complex is in een eerder stadium onderzocht.

De basis van dit plan van aanpak wordt gevormd door het nader onderzoek:

- Quickscan natuuronderzoek Complex 294 Troelstralaan 12a-24b te Zutphen, 26 januari 2021
- Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuis Complex 294 Troelstralaan 12a-24b te Zutphen, 18 september 2023

Woonbedrijf Ieder1 heeft het voornemen om de 28 woningen in het appartementencomplex te renoveren om de energieprestatie van de woningen te verbeteren.

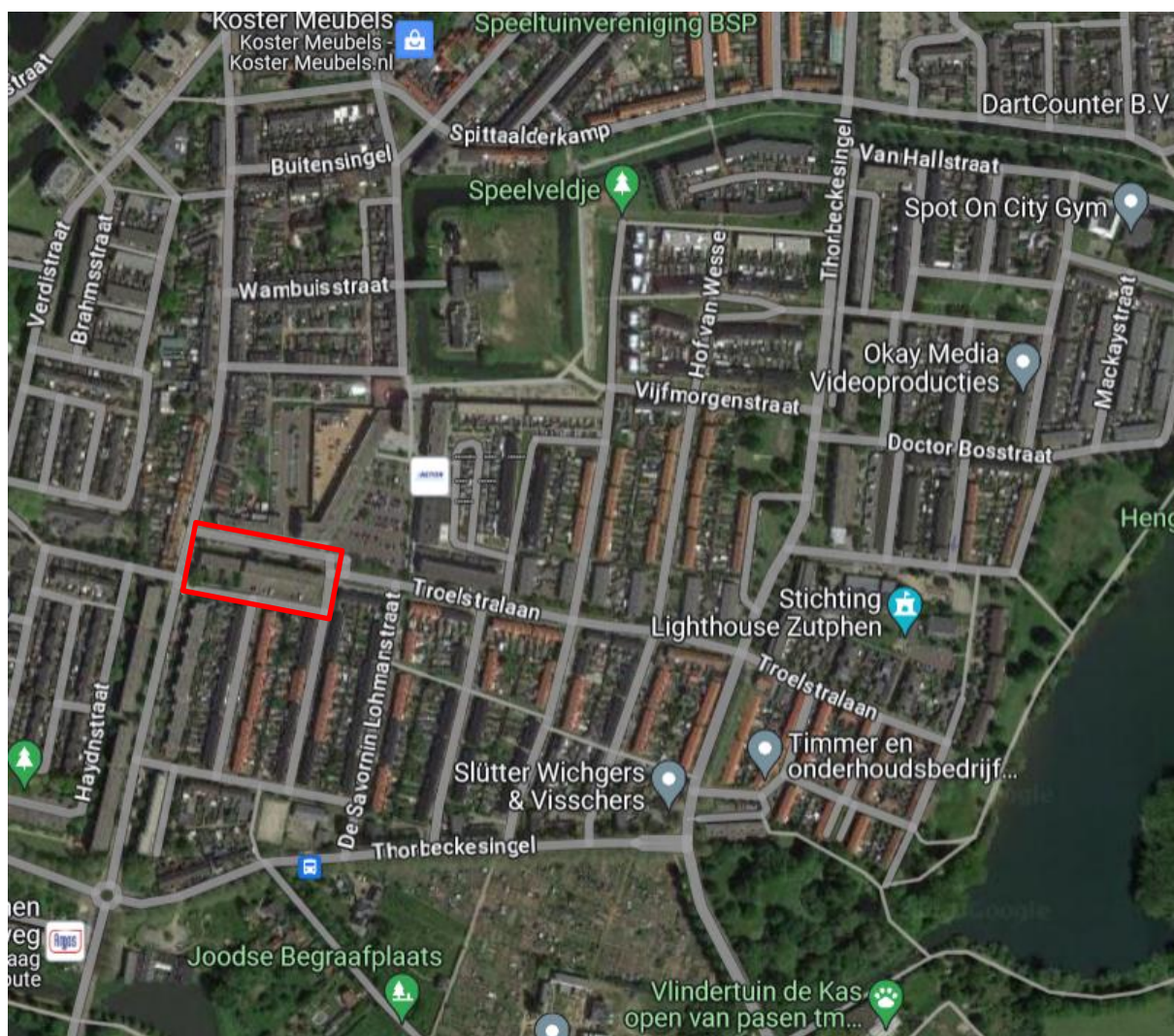
De werkzaamheden worden gestart in juni 2025.

Dit plan van aanpak is opgesteld door L. Dijkgraaf MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2. Algemene informatie

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt in het Waterkwartier van Zutphen. De wijk kenmerkt zich door gestapelde appartementen en grondgebonden woningen met plaatselijk grotere groene elementen. Het complex aan de Troelstralaan bestaat uit een appartementencomplex dat centraal in de wijk Waterkwartier ligt. Tegenover het complex ligt het winkelcentrum van deze wijk. Aan de noordzijde van het complex zijn kleine groenvoorzieningen aanwezig bestaande uit verhoogde borders met voornamelijk struiken. Voor de verhoogde border ligt een gazon die met een haag is afgesloten van de openbare ruimte. In deze haag staan meerdere kleine bomen. De zuidzijde is volledig verhard. Aan de westzijde grenst het complex aan een ander appartementencomplex. Aan de oostzijde ligt de Groen van Prinstererstraat.

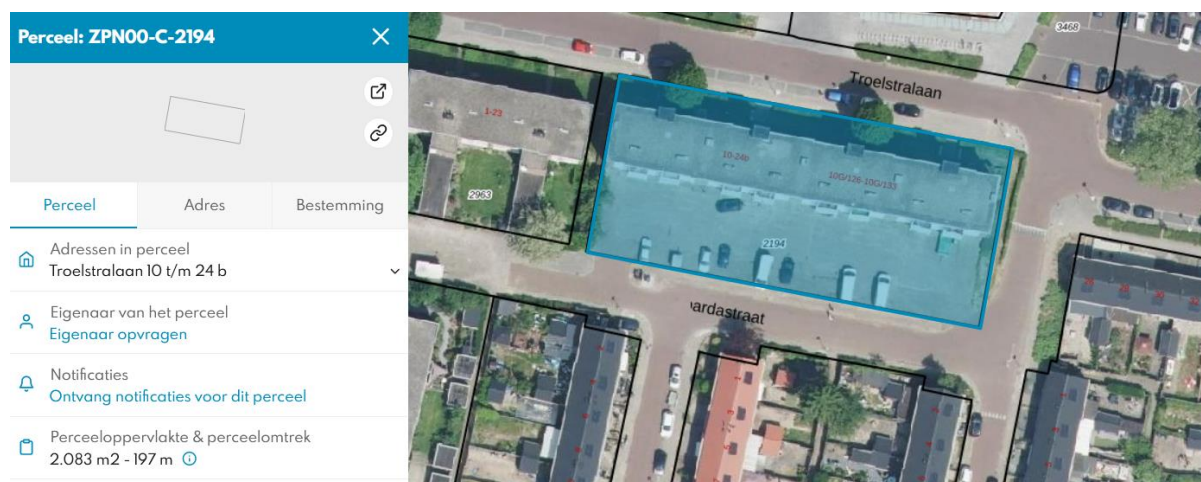

Afbeelding 1: De ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omlijnd.

2.2 Locatie

Het plangebied bestaat uit de woningen Troelstralaan 10 – 24b. Troelstralaan 12a wordt als aanduiding gebruikt.

Straat: Troelstralaan 12a
Postcode: 7204 LD
Plaats: Zutphen
Gemeente: Gemeente Zutphen
Provincie: Gelderland
Coördinaten: 52.1326, 6.2031

2.3 Naam aanvrager

Woonbedrijf Ieder1
Overstichtlaan 2
7414 AP Deventer
Projectleider: de heer M. Brandjes

3. Werkzaamheden en planning

3.1 Beschrijving van de werkzaamheden

- De appartementen worden gerenoveerd en energie arm gemaakt;
- Het dak wordt voorzien van een nieuw isolatielaag en daaroverheen een nieuwe dakbedekking ;
- Kozijnen en glas worden waar nodig vervangen en voorzien van nieuw isolatieglas;
- Gevels worden na geïsoleerd c.q. bijgevuld;
- Voegwerk wordt nagelopen en waar nodig hersteld.

3.2 Beschrijving van de werkzaamheden

Tijdens de renovatie worden de noodzakelijke voorzieningen in de complexen aangebracht. Vooruitlopend op de realisatie zijn de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis aangebracht. De planning is geoptimaliseerd voor de gewone dwergvleermuis. Ongeschikt maken van het gebouw voor de gewone dwergvleermuis gebeurt na ontvangst van de ontheffing.

3.3 Planning van de werkzaamheden

In juni 2025 wordt gestart met de werkzaamheden. Alle werkzaamheden die van invloed zijn op vleermuizen worden pas gestart nadat een ontheffing van de Wet natuurbescherming is verkregen. Het gebouw wordt in de week na 1 april 2025 ongeschikt gemaakt. In juni 2025 na het verkrijgen van de natuurvrijverklaring, wordt gestart met de werkzaamheden voor de permanente massawinterverblijven in de dilatatievoegen. De dilatatievoegen moeten weer beschikbaar zijn voor vleermuizen voor 15 oktober 2025.

4. Verbodsbepalingen

Soort		Verboden		Belang	
Gewone dwergvleermuis	(<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	3.5 lid 2	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren	3.8 5b 3°	In het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
Gewone dwergvleermuis	(<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	3.5 lid 4	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen	3.8 5b 3°	In het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Tabel 1: Verbodsbepalingen en wettelijke grondslag

4.1 Vleermuizen

Artikel 3.5 lid 2

Het verbouwen en isoleren van gebouwen heeft nooit tot doel vleermuizen te verontrusten. Door dit op een zorgvuldige wijze uit te voeren worden de vleermuizen met ‘zachte’ hand uit het pand verwijderd.

Artikel 3.5 lid 4

Van het aantasten of vernietigen van één of meer voortplantingsplaatsen of rustplaatsen is sprake indien het gebouw niet meer toegankelijk is. De werkzaamheden zorgen ervoor dat de aanwezige verblijfplaatsen tijdelijk niet beschikbaar zijn. Tijdens de werkzaamheden ontstaat er, tijdelijk, een overtreding van verbodsartikel 3.5 lid 4.

Wettelijke grondslag 3.8 5b 3° Volksgezondheid, openbare veiligheid of groot algemeen belang

Renovatie is noodzakelijk omdat de energievoorziening en isolatie bij het pand is verouderd. De energietransitie is van groot belang om de temperatuur op aarde binnen aanvaardbare grenzen te houden. In Parijs is afgesproken om de temperatuur niet verder te laten stijgen dan 2 °C. Hiervoor is in Nederland de klimaatwet aangenomen en dit is vertaald in het klimaat akkoord. Gas-loze en goed geïsoleerde gebouwen zijn onderdeel van dit akkoord om de doelen van Parijs te realiseren.

De tijdelijke- en permanente voorzieningen worden door gewone dwergvleermuizen gebruikt. Door de voorzieningen in verschillende richtingen aan te brengen wordt ingespeeld op verschillende klimatologische omstandigheden. De dieren zullen deze voorzieningen snel vinden en gebruiken. Hierdoor beschikt de plaatselijke populatie over voldoende en diverse mogelijkheden om een verblijfplaats te vinden voor, tijdens en na de werkzaamheden.

5. Ecologische inventarisatie, achtergrond

In 2021 is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd door Foreest Groen Consult BV. Op basis van de resultaten van de quickscan is het nader onderzoek uitgevoerd.

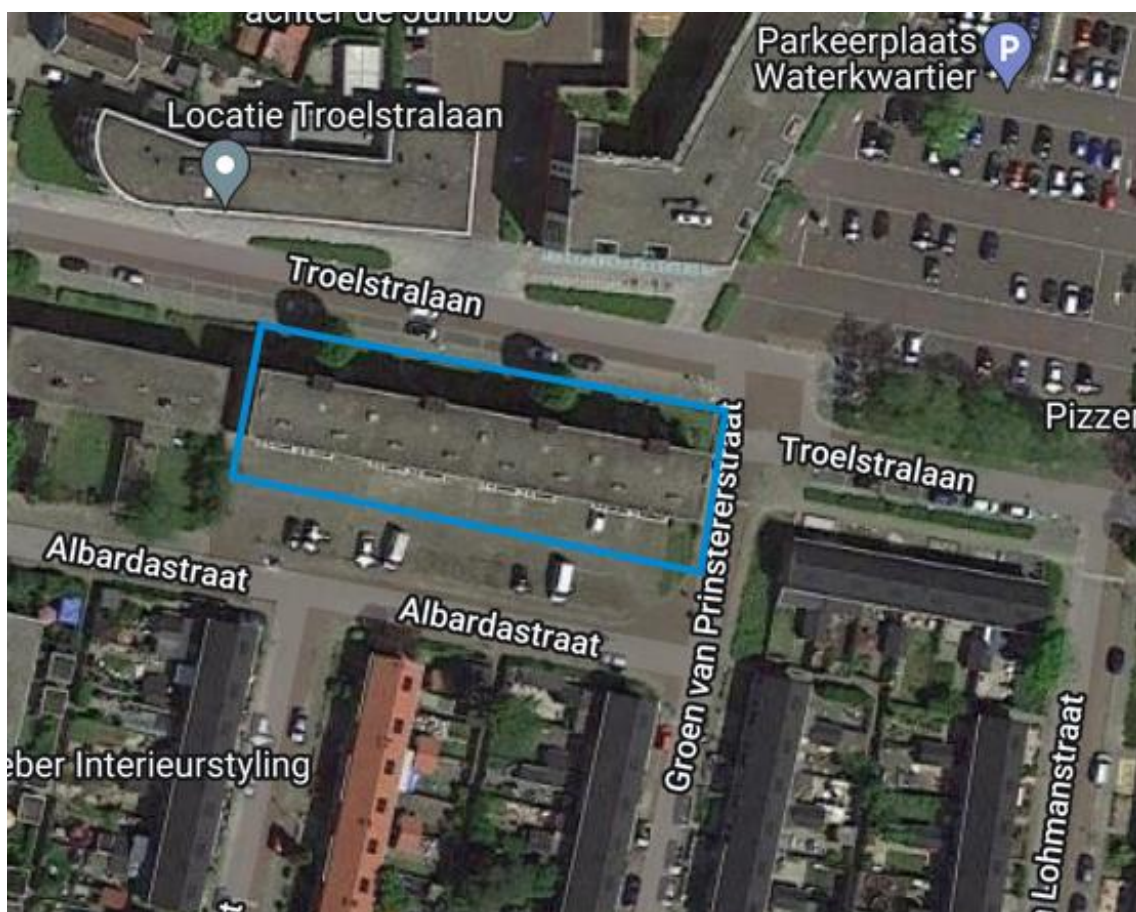
Het nader onderzoek is uitgevoerd conform:

- Kennisdocument Huismus 2.1 van BIJ12;
- Kennisdocument Gierzwaluw 1.0 van BIJ12;
- Vleermuisprotocol 2021.

De resultaten van het nader onderzoek zijn gerapporteerd in “Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuis Complex 294 Troelstralaan 12a-24b te Zutphen”.

5.1. Locatie van onderzoek

De planlocatie bestaat uit 1 onderzoekcluster, zie afbeelding 2.

Afbeelding 2: De planlocatie met het onderzoekcluster blauw omlijnd.

6. Ecologische inventarisatie, resultaten

6.1. Gierzwaluw

In de omgeving van het plangebied zijn 20 rondvliegende gierzwaluwen waargenomen. De gierzwaluwen hadden geen binding met de planlocatie.

6.2. Huismus

Op de planlocatie zijn geen huismussen waargenomen.

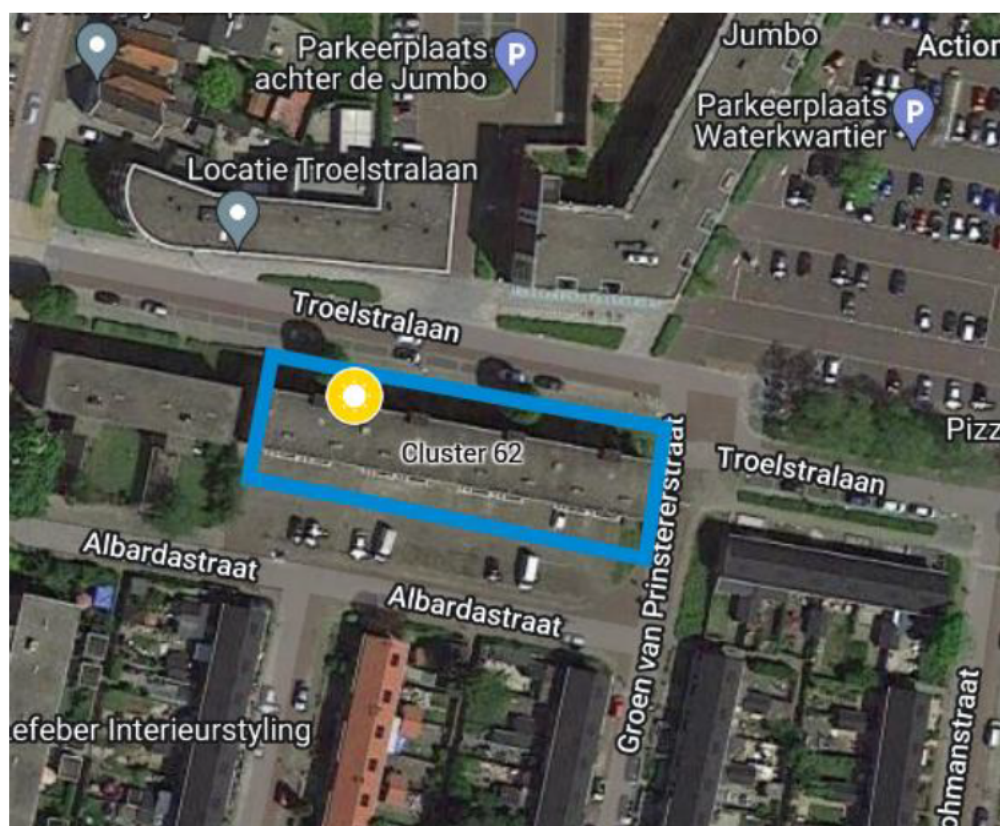
6.3. Vleermuis

6.3.1. Voorjaar onderzoek

Bij het onderzoek in het voorjaar van 2023 is 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen binnen het plangebied.

Soort	Type verblijf	Locatie
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	Bij balkon van appartement 12b

Tabel 2: De locatie van het aangetroffen vleermuisverblijf

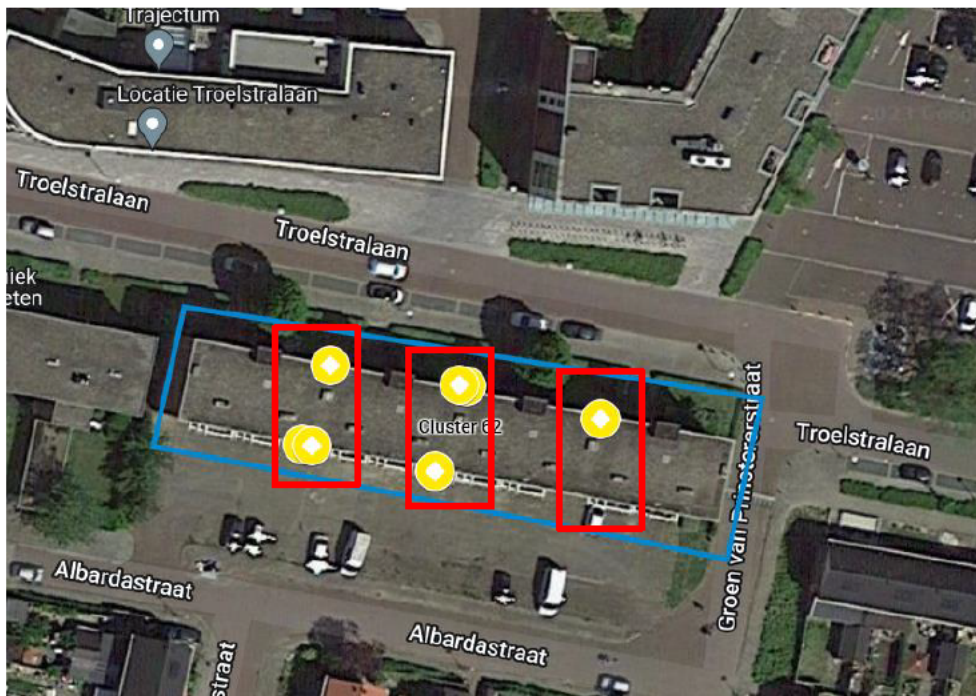
Afbeelding 3: Visualisatie van de aangetroffen situatie. De gele stip is een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis. Het onderzoekcluster op de planlocatie is aangegeven met blauwe lijnen.

6.3.2. Najaar onderzoek

Bij het onderzoek in het najaar van 2023 zijn 3 winterverblijven van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Balts territoria zijn niet aanwezig.

Soort	Type verblijf	Locatie
Gewone dwergvleermuis	Winterverblijf (3x)	In dilatatievoegen van het gebouw

Tabel 3: Locatie van aangetroffen winterverblijven van vleermuizen

Afbeelding 4: Visualisatie van de aangetroffen situatie. De gele stippen geven invlieglocaties van de winterverblijven weer. De onderzoekclusters op de planlocatie zijn aangegeven met blauwe lijnen. De rode lijnen geven aan welke invlieglocaties samen 1 verblijf vormen.

6.3.3. Vliegroute

Vliegroutes van vleermuizen zijn niet waargenomen op of nabij de planlocatie.

6.4. Overige waarnemingen

Naast vleermuizen zijn egels en steenmarters waargenomen. Voor de egel geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling in Gelderland. De steenmarter passeerde het gebouw en vertoonde geen interesse in het gebouw. Hiernaast is het gebouw niet toegankelijk voor egels of steenmarters. Het gebouw is niet van belang voor de egel en steenmarter.

Bij de werkzaamheden moet er wel worden gecontroleerd of er op de plaatsen waar materiaal, bouwketen, steigers en/of opslag geplaatst wordt geen dieren bevinden. Egels kunnen diep wegduiken in beplanting en blad- of takkenhopen en zijn vooral in de winterperiode extra kwetsbaar.

6.5. Samengevat

In onderstaande tabel zijn de resultaten van het onderzoek samengevat weergegeven.

Soort	Totaal aantal verblijfplaatsen	Zomerverblijf	Kraamverblijf	Paarverblijf	Winterverblijf
Gierzwaluw	0				
Huismus	0				
Gewone dwergvleermuis	4	1	0	0	3

Tabel 4: Samenvatting van de resultaten van het nader onderzoek

7. Effecten

7.1. Effect werkzaamheden: kwaliteit en kwantiteit

Door de verbouwing en isolatie worden 1 zomerverblijfplaats en 3 winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Door het realiseren van tijdelijke en permanente verblijfplaatsen conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12 heeft de gewone dwergvleermuis, voor, tijdens en na de renovatie beschikking over voldoende plaatsen waar de soort kan verblijven.

In de buitenruimte verandert door de renovatie niets. Hierdoor zijn geen effecten te verwachten op de plaatselijke populatie van de gewone dwergvleermuis.

Voor de werkzaamheden worden 4 tijdelijke zomerverblijven geplaatst. Na de werkzaamheden moeten 4 permanente vleermuiskasten aanwezig zijn. Deze worden tijdens de werkzaamheden ingemetseld.

De winterverblijven bevinden zich in de dilatatievoegen van het gebouw. Deze moeten bij de start van de werkzaamheden zo snel mogelijk permanent toegankelijk gemaakt worden voor de gewone dwergvleermuis. Voor 15 oktober moeten de winterverblijfplaatsen permanent toegankelijk zijn.

Op deze manier zijn voor, tijdens en na de bouw genoeg verblijfplaatsen beschikbaar.

7.2. Effect werkzaamheden: monitoren

Van de werkzaamheden wordt een logboek bijgehouden door een ecologische deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

Als deskundige zal optreden:

Foreest Groen Consult BV

Namens opdrachtnemer: ir. M.W.P. Ariëns

T: 0314 642221 of 0650227053

Email: info@foreestgroenconsult.nl

8. Maatregelen

Soort	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis 1 zomerverblijf en 3 massawinterverblijven	De werkzaamheden wordt in de minst kwetsbare periode uitgevoerd.	Plaatsen van 4 tijdelijke kasten (zomerverblijven)	Periode van 15 augustus – 15 oktober	Aanbrengen van 4 permanente kasten in de gevels en zorgen dat de dilatatievoegen permanent toegankelijk worden

Tabel 5: Overzicht van de maatregelen en effecten

8.1. Preventieve maatregelen

- Voor het zomerverblijf worden 4 tijdelijke zomerverblijven geplaatst op het naastgelegen appartementencomplex. Deze kasten worden op een hoogte van minimaal 3 meter gehangen;
- Na ontvangst van de ontheffing wordt het gebouw ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis door het plaatsen van exclusion flaps op de in- en uitvlieg openingen. Balkonspleten, kieren langs kozijnen en dilatatievoegen worden afgedicht met schuimrubber rugvulling (niet klevend) waarbij telkens een ontsnappingsmogelijkheid via een exclusion flap aanwezig is. Exclusion flaps zijn minstens elke 2 meter aanwezig en individuele openingen krijgen altijd een exclusion flap. De exclusion flaps zorgen ervoor dat vleermuizen wel het gebouw uit kunnen, maar niet meer terug naar binnen.

8.2. Tijdelijke locaties

Bij de renovatie van het pand gaat 1 zomerverblijfplaats verloren. Dit betekent dat conform het kennisdocument 4 vervangende verblijfplaatsen moeten worden aangebracht. De kasten moeten minimaal 3 maanden (waarin alleen de maanden van april t/m oktober meetellen) voor de start van de werkzaamheden aanwezig zijn. De tijdelijke verblijven moeten binnen een straat van 200 meter van het oorspronkelijke verblijf worden aangebracht.

Toegepast worden de Vleermuiskasten VMT1a van Unitura.

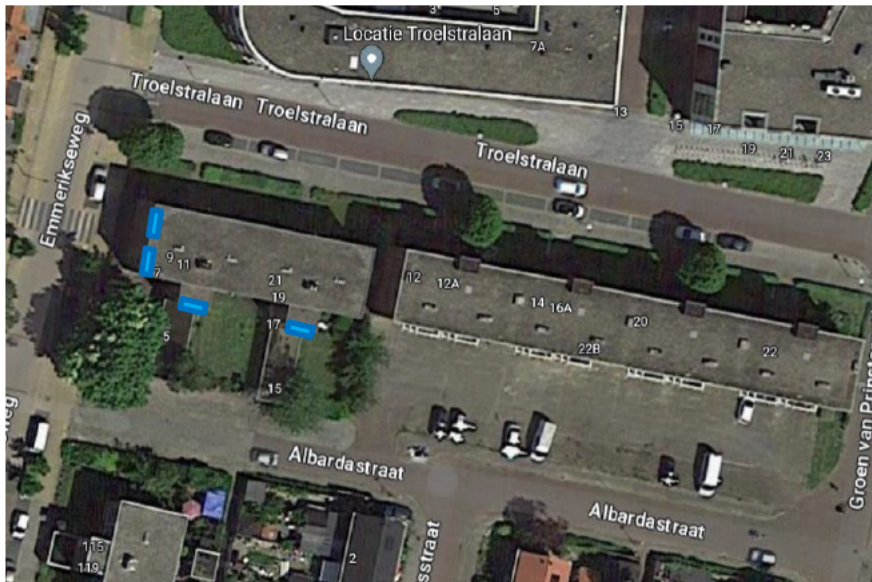

Materiaal: Multiplex grip mortel
Formaat buitenkant: 60 x 29 x 6.5
Formaat binnenkant: 53 x 20 x 1.8

Afbeelding 5: Tijdelijke vleermuiskast VMT1a (bron: www.unitura.nl)

De tijdelijke kasten worden geplaatst op de verst gelegen kopgevel en de zijde van het appartementencomplex direct naast de projectwoning (Albardastraat 1-23), zie afbeelding 5.

Voor de massawinterverblijven is het niet mogelijk om tijdelijke mitigatie toe te passen. Bij de massawinterverblijven moet direct worden gezorgd voor permanente mitigatie.

Afbeelding 6: De locaties van de 4 tijdelijke zomerverblijven.

8.3. Fase van onderhoud

- Plaatsen van de tijdelijke kasten is gereed voor 15 februari 2024;
- Ongeschikt maken de huidige verblijven van de gewone dwergvleermuis na ontvangst van de ontheffing in de periode 1 april – 15 mei 2025.
- De renovatie werkzaamheden starten in juni 2025 om de massa winterverblijven op tijd beschikbaar te krijgen.
- Controle op aanwezigheid van vleermuizen 5 dagen na het ongeschikt maken;
- Afgeven natuurvrijverklaring door een ecooloog bij afwezigheid van uitvliegende vleermuizen;
- Na het afgeven van de natuurvrijverklaring mogen de werkzaamheden starten;
- Tijdens de werkzaamheden worden 4 permanente zomerverblijven en permanente massawinterverblijven aangebracht;
- Vastleggen van alle bevindingen in het logboek.

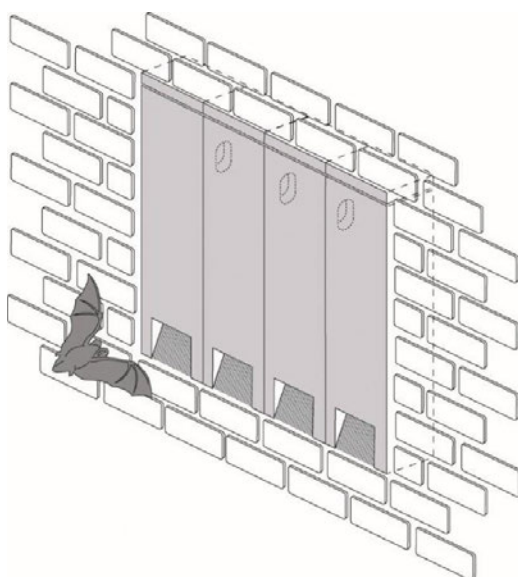
8.4. Permanente verblijven vleermuis

8.4.1. Zomerverblijven

Voor de gewone dwergvleermuis dienen 4 permanente vleermuiskasten te worden aangebracht, 2 kasten op elke kopgevel. Deze kasten worden geplaatst in de muren van het gebouw.

Type permanente kasten

Zomerverblijven worden altijd door enkele dieren gebruikt. De zomerverblijven voor de gewone dwergvleermuis zijn hierdoor uitgevoerd als kleine kasten van houtbeton. Voorgesteld wordt om de Vleermuiskoker (koppelbaar) 2FR van de Firma SCHWEGLER toe te passen. Een verblijf bestaat uit twee gekoppelde kasten.

Materiaal: Ademend SCHWEGLER houtbeton met geïntegreerde spleetverdeler binnenin.
Vlieggatopening: B 15 x H 9 cm x D 2 cm.
Buitenafmetingen: H 47,5 x B 20 x D 12,5 cm.

Afbeelding 7: Koppelbare vleermuiskoker 2FR (bron: www.waveka.nl)

Zijn deze niet leverbaar dan vormen de volgende kasten een alternatief voor de SCHWEGLER vleermuiskokers:

- IB VL 05 inbouwsteen Vleermuizen van Vivara Pro
- VMPPM2 – inbouwkast van Faunaprojecten

Afbeelding 8: De locaties van de ingemetselde permanente zomerverblijven. Elk verblijf bestaat uit twee gekoppelde kasten.

8.4.2. Winterverblijven

In het gebouw zitten meerdere dilatatievoegen. Dit zijn de huidige locaties van de winterverblijven. Deze locaties blijven behouden. De voegen geven toegang tot de ruimte tussen twee muren, anker loze spouwen, van de naast elkaar gelegen woningen. Deze ruimtes lopen door over de volledige lengte van de woningen. Deze muren hoeven om energetische redenen niet te worden geïsoleerd. Wanneer op meerdere locaties in het gebouw toegangen worden gemaakt tot de dilatatievoegen, wordt aan de regels voor de vleermuisverblijven voldaan.

De verblijven worden permanent bereikbaar gemaakt door middel van de vleermuis neststeen nr27 van Waveka. De achterzijde van de stenen wordt afgezaagd om het correcte formaat te krijgen en om te zorgen dat de vleermuizen door de steen de dilatatievoegen in kunnen. De geopende achterzijde wordt tegen de binnenmuur en de open dilatatievoeg geplaatst. Om de steen te plaatsen wordt een opening gemaakt in de muur die groot genoeg is en vervolgens rondom gekit om de functie van de dilatatievoegen te behouden.

Vlieggatopening 66 x 26 mm
Afmetingen H 26,5 x B 18 x D 24 cm
Materiaal SCHWEGLER houtbeton

Afbeelding 9: De kasten die als toegang tot de dilatatievoegen gaan worden gebruikt. Door de achterkant af te zagen kan de steen op maat worden gemaakt en krijgen de vleermuizen een doorgang tot de dilatatievoegen.

Bij elke dilatatievoeg worden op 3 verschillende hoogtes een kast die functioneert als entreesteen ingebouwd. Hierdoor hebben de vleermuizen op 18 locaties toegang tot de dilatatievoegen (afbeelding 10). Tussen de kasten worden de dilatatievoegen afgedicht met spouwborstels om te voorkomen dat bij het isoleren van de muren isolatiemateriaal in de dilatatievoegen komt.

De gevels kunnen daarna gewoon worden geïsoleerd zonder dat de ruimte tussen de binnenmuren verloren gaat.

De permanente toegang moeten voor het starten van de winterrust van vleermuizen aanwezig zijn, dus uiterlijk 15 oktober 2025.

Afbeelding 10: De locaties van de entreestenen naar de dilatatievoegen

8.5. Effectiviteit

Beide typen kasten, zowel de tijdelijke als permanente, worden door gewone dwergvleermuizen gebruikt. Door het op verschillende richtingen en niveaus aanbrengen van de kasten en toegang te creëren tot de dilatatievoegen wordt ingespeeld op verschillende klimatologische omstandigheden. De dieren zullen deze (tijdelijke) verblijfplaatsen snel vinden en gaan gebruiken. Hierdoor beschikt de plaatselijke populatie van de gewone dwergvleermuis over voldoende en diverse mogelijkheden om een verblijfplaats te vinden.

8.6. Uitvoering maatregelen: monitoren

De duurzaamheid van de gekozen oplossing kan gelijk gesteld worden op de levensduur van de toegepaste materialen. Voor ingemetselde vleermuiskasten van houtbeton bedraagt dit meer dan 100 jaar.

9. Alternatieven

9.1. Alternatieve locatie

Alternatieve locaties zijn niet voorhanden. De aangetroffen soorten bevinden zich in het bestaande gebouw. Het gebouw kan niet verplaatst worden.

9.2. Alternatieve inrichting en werkwijze

Bij de renovatie is zoveel mogelijk gezocht naar mogelijkheden voor het natuurvriendelijk renoveren. De daken zijn versleten en moeten opnieuw worden voorzien van een dakbedekking. Hierbij wordt direct een isolatielaag aangebracht. Hierdoor is het onvermijdelijk dat de dakrand wordt beschadigd. Kieren naast kozijnen en slecht voegwerk moet worden afgedicht om problemen met vocht en schimmel in de woningen te voorkomen en om de noodzakelijk isolatie waarde te verkrijgen. De isolatiewaarde van de muren moet worden vergroot door het bijvullen van de eerder aangebrachte isolatie.

9.3. Alternatieve planning

Woonbedrijf Ieder1 heeft een taakstelling vanuit het klimaatakkoord om de woningen in haar bezit te verduurzamen. Hierdoor is het noodzakelijk om een continue workflow te hebben bij de verduurzaming. Hierdoor is het noodzakelijk dat projecten jaarrond starten en is het vermijden van de meest kwetsbare periode niet altijd te voorkomen. Aangezien zowel zomer- als winterverblijven aanwezig zijn in het gebouw kan niet worden voorkomen dat gewerkt wordt tijdens een periode waarin de vleermuizen gebruik maken van het gebouw.

De werkzaamheden aan de massawinterverblijven vinden plaats op een moment dat de vleermuizen nog niet in winterrust zijn. De massawinterverblijven zijn voor 15 oktober weer beschikbaar. Een gunstigere planning is niet mogelijk.

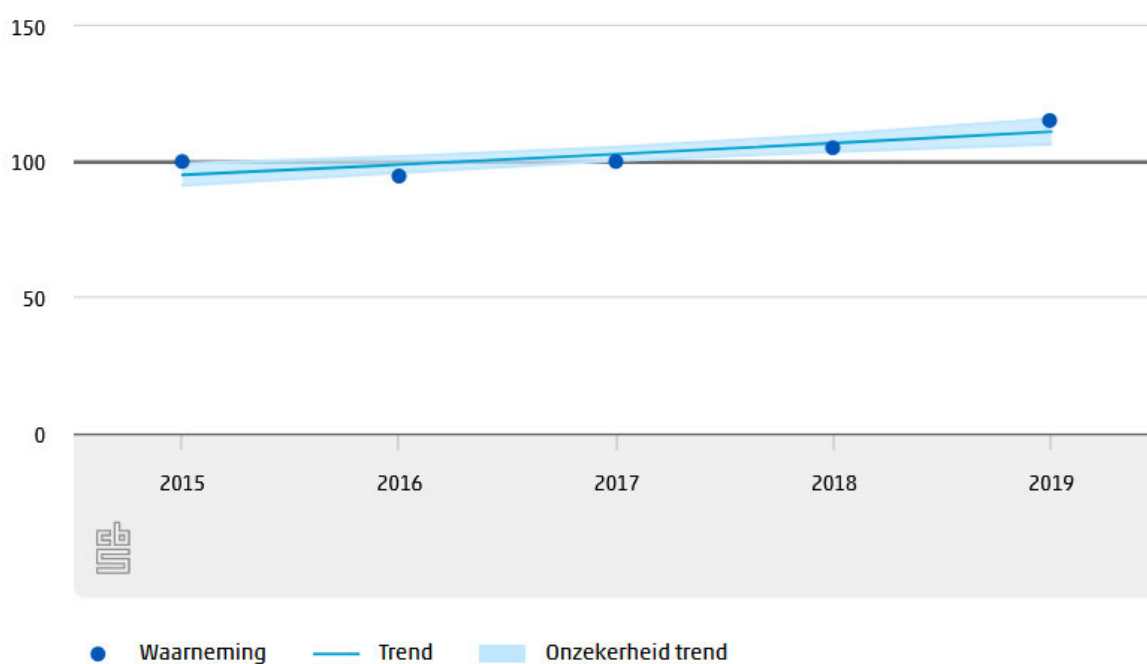
10. Gunstige staat van instandhouding

10.1. Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene soort van Nederland. De gewone dwergvleermuis neemt matig toe in aantallen (CBS, Zoogdiervereniging, 2020). In beoordeling van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland is de staat van instandhouding als gunstig aangegeven.

Gewone dwergvleermuis

(2015=100)

Bron: NEM (CBS, Zoogdiervereniging)

Afbeelding 11: Trend van de gewone dwergvleermuis in Nederland (bron: CBS & zoogdiervereniging, 2020)

Beoordeling landelijke staat van instandhouding gewone dwergvleermuis

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Populatieomvang	Gunstig	Verbeterend	Wordt gehaald
Verspreidingsgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	Stabiel	Wordt gehaald

Afbeelding 12: Beoordeling van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Nederland.
(bron: Arcadis, 2018)

Beoordeling staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Aandeel Gelderland in landelijke populatie	Min of meer evenredig		
Populatieomvang	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Verspreidingsgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	Stabiel	Wordt gehaald

Afbeelding 13: Beoordeling van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland.
(bron: Arcadis, 2018)

Blijven voor de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfplaatsen aanwezig dan zal de gunstige staat van instandhouding van de plaatselijke populatie niet in gevaar komen. Door het aanbieden van de tijdelijke verblijven en extra permanente verblijfplaatsen, zal de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfsmogelijkheden hebben om de plaatselijke populatie in stand te kunnen houden.

10.2. Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Als gevolg van de renovatie wordt niet verwacht dat de plaatselijke populatie van de gewone dwergvleermuis zal afnemen. De vleermuizen hebben tijdig de beschikking over alternatieve verblijfplaatsen op het moment dat het gebouw ongeschikt wordt gemaakt. Na de renovatie beschikken de vleermuizen weer over meerdere plaatsen om als verblijfplaats te gebruiken. De foerageermogelijkheden veranderen niet.

De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt in dit gebied gewaarborgd.

10.3. Zorgvuldig handelen

Het gebouw wordt in de meest gunstige periode ongeschikt gemaakt. De genomen maatregelen worden gecontroleerd zodat kan worden vastgesteld of de maatregelen effectief zijn. De werkzaamheden betreffen renovatie en isolatie waardoor de meeste werkzaamheden handmatig worden uitgevoerd met inzet van de noodzakelijke apparatuur. Hierdoor kan bij het onverwacht aantreffen van soorten direct worden gestopt met de werkzaamheden waardoor schade wordt voorkomen.

11. Literatuur

Arcadis. (2018). De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland (PS2018-372)

BIJ12. (2017). Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis 1.0

CBS & Zoogdiervereniging (2020). "Vervijfvoudiging vleermuizen sinds 1986".
<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/53/vervijfvoudiging-vleermuizen-sinds-1986>

H. Limpens, K. Mostert & W. Bongers (1997). "Atlas van de Nederlandse Vleermuizen", KNNV

www.gelderland.nl

www.unitura.nl

www.vleermuizenindestad.nl

www.vleermuiskasten.nl

www.vleermuizenindepolder.nl

www.waveka.nl

www.zoogdiervereniging.nl

12. Plan van aanpak in het kort

12.1. Voor de start van het onderhoud

- Aanbrengen van 4 tijdelijke vleermuiskasten (zomerverblijven) voor 15 februari 2024

12.2. Fase van het onderhoud

Ongeschikt maken van de verblijven na ontvangst van de ontheffing:

- Tijdig ongeschikt maken van de verblijven. Minimaal 5 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden;
- Het ongeschikt maken van het gebouw door het plaatsen van “exclusion flaps” en overige gaten af te dichten met schuimband rug vullingen en/of spouwborstels. De afstand tussen exclusion flaps mag maximaal 2 meter zijn;
- Controle op effectiviteit van het ongeschikt maken. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken;
- Geen verlichting bij tijdelijke verblijven;
- Beschermen van tijdelijke verblijven.

Periode van ongeschikt maken:

- 1 april 2025 – 15 mei 2025;
- Nacht temperatuur boven 10 °C.

Aanbrengen permanente verblijven:

- Aanbrengen van 4 permanente zomerverblijven voor gewone dwergvleermuizen gemetseld in de muur van de kopgevels
- Het permanent toegankelijk maken van de dilatatievoegen
- Geen verlichting bij de permanente verblijven

12.2.1. Na uitvoering van het onderhoud

- Eventueel verwijderen tijdelijke kasten. Deze mogen ook behouden blijven. Let op! Ook hier geldt weer dat de periode van uitvoering moet worden aangehouden en de kasten tijdig ongeschikt gemaakt moeten worden. Dit betekent 6 maanden nadat het laatste permanente verblijf is aangebracht ofwel in de periode 15 april – 15 mei ofwel 15 augustus – 15 oktober.

12.2.2. Algemeen

- De werkzaamheden moeten worden begeleid door een deskundige op het gebied van vleermuizen.

13. Werk protocol

De wijze van werken staat voor de gewone dwergvleermuis weergegeven in de vorige hoofdstukken. In dit hoofdstuk zijn de werkzaamheden per periode weergegeven. Alle werkzaamheden worden vastgelegd in een logboek.

13.1. Preventief

- Plaatsen van tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis. Deze moeten minimaal 3 maanden (waarin alleen de maanden van april t/m oktober meetellen) voor de start van de werkzaamheden aanwezig zijn. Bij het starten van de werkzaamheden in april 2025 moeten de tijdelijke voorzieningen uiterlijk 1 juli 2024 aanwezig zijn.

13.2. Tijdens werkzaamheden

13.2.1. Na ontvangen van ontheffing

- Periode van ongeschikt maken: 1 april - 15 mei 2025;
- Ongeschikt maken door plaatsen van “exclusion flaps” en gaten af te dichten met schuimband of spouwborstels;
- Controle effectiviteit van ongeschikt maken 5 dagen later door een ecoloog;
- Vastleggen in logboek.

13.2.2. Tijdens uitvoering van het onderhoud

- Aanbrengen van 4 permanente zomerverblijven voor gewone dwergvleermuizen gemetseld in de muur van het gebouw;
- Permanente toegang tot dilatatievoegen maken voor de massawinterverblijven voor 15 oktober 2025.

13.3. Na uitvoering van het onderhoud

- Verwijderen van de 4 tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis;
 - Ongeschikt maken 6 maanden na aanbrengen laatste permanente verblijf in periode 15 april – 15 mei ofwel 15 augustus – 15 oktober;
 - Verblijven mogen verwijderd worden na een controle door een ecoloog.

13.4. Maatregelen algemeen

- Geen werkzaamheden uitvoeren zolang er geen ontheffing is;
- Natuurvrijverklaring voor vleermuizen door een ecoloog is nodig voor het starten van de werkzaamheden;
- Geen verlichting plaatsen bij de tijdelijke en nieuwe permanente verblijven;
- Alle werkzaamheden worden vastgelegd in een logboek.

14. Begeleiding en communicatie

Opdrachtgever

Woonbedrijf Ieder1

Namens opdrachtgever: De heer M. Brandjes

Telefoonnummer: 06-29499763

E-mail: maarten.brandjes@ieder1.nl

Projectmanager: De heer M. Brandjes

Telefoonnummer: 06-29499763

E-mail: maarten.brandjes@ieder1.nl

Opdrachtnemer

Schutte bouw BV

Namens opdrachtnemer: de heer J. Hakvoort

Tel. 06 25126105

E-Mail: JHakvoort@schuttebouw.nl

Uitvoerder: de heer S. Zijda

Telefoonnummer: 06-15013105

E-mail: SZijda@schuttebouw.nl

Deskundige flora en fauna

Foreest Groen Consult BV

Namens opdrachtnemer: ir. M.W.P. Ariëns

Telefoonnummer: 06-50227053 of 0314642221

E-mail: info@foreestgroenconsult.nl

Aandachtspunten voor de realisatie zijn:

1. Afstemmen en registratie van dit plan van aanpak en/of nieuw gevonden soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen met toezichthouder
2. Verzorgen werkinstructie door de uitvoerder, aannemer en flora-fauna deskundige. Uitleg plan van aanpak aan betrokkenen, voordat de werkzaamheden starten.
3. Wekelijks agendapunt soortbescherming op de agenda van de bouwvergadering
 - a. Wordt conform het plan van aanpak gewerkt
 - b. Welke verbeterpunten gelden op basis van nieuwe inzichten en/of nieuwe verblijfplaatsen van soorten?
 - c. Afstemmen aanpassing tussen deskundige, opdrachtgever en opdrachtnemer
 - d. Verwerken aanpassingen en nieuwe waarnemingen in plan van aanpak en projectdossier
4. Evaluatie zorgvuldig handelen na afronding van het project: wat ging goed en wat kan de volgende keer beter?

Controle en deskundigheid

Foreest Groen Consult is beschikbaar voor advies en ondersteuning over de natuurwetgeving

Contactpersoon: ir. M.W.P. Ariëns. Telefoonnummer: 0650227053 of 0314642221

15. Advies

15.1. Intrinsieke waarde

Alle levende dieren hebben een intrinsieke waarde. Worden dieren bij de renovatie aangetroffen dan moeten deze dieren in veiligheid worden gebracht of de kans krijgen om zichzelf in veiligheid te brengen. Het moedwillig doden van dieren is niet toegestaan. Ontstaan onverwachte situaties met (strikt) beschermde soorten dan moet direct contact gezocht worden met de flora-fauna deskundige om naar een oplossing te zoeken.

15.2. Invloed weer

Afhankelijk van de benodigde tijd om de renovatie uit te voeren kunnen tijdelijk maatregelen meer dan 1 jaar aanwezig zijn. De overlap die in desbetreffende paragrafen wordt aangehouden moet in acht worden genomen.

Afhankelijk van het temperatuurverloop in het voorjaar kunnen de veilige perioden vervroegen of vertragen. Hierdoor kunnen projecten mogelijk eerder of later starten. De nachttemperatuur aan het begin van de avond dient rond de 10 °C te liggen. De vleermuizen moeten actief zijn om de kunnen reageren op veranderingen in de verblijven.

15.3. Broedvogels

Alle vogels zijn in het broedseizoen beschermd. Ook de veelvuldig voorkomende merel, houtduif, ekster, roodborst, koolmees en pimpelmees. Geadviseerd wordt om tijdig voldoende maatregelen te nemen rond het gebouw om het bouwen van nesten tegen te gaan. Verwijder tijdig gevelgroen dat in de weg zit en hang schriklinten, Firefly bakenkaarten of netten op, op locaties die risico's vormen.

15.4. Behouden tijdelijke kasten

Voor de werkzaamheden zijn 4 tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis geplaatst. Tijdens de werkzaamheden worden 4 nieuwe verblijven in de muur aangebracht. Er kan gekozen worden voor het verwijderen van de tijdelijke kasten na de werkzaamheden. Hier geldt eerst een gewenningsperiode van 6 maanden voor de nieuwe kasten voordat dit uitgevoerd mag worden. Echter kan gekozen worden voor behoud van de tijdelijke kasten. Op deze manier blijven extra verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig.

Vleermuizen geven geen enkele vorm van overlast en dragen bij aan een gezond leefmilieu doordat zij zeer veel insecten wegvangen. Behoud van de tijdelijke verblijfplaatsen draagt wezenlijk bij aan de instandhouding van deze bijzondere dieren.

Bijlage 1: artikel 3.69 bouwbesluit

Bouwbesluit
Geldend van 03-11-2018 t/m heden

2012

Artikel 3.69. Openingen

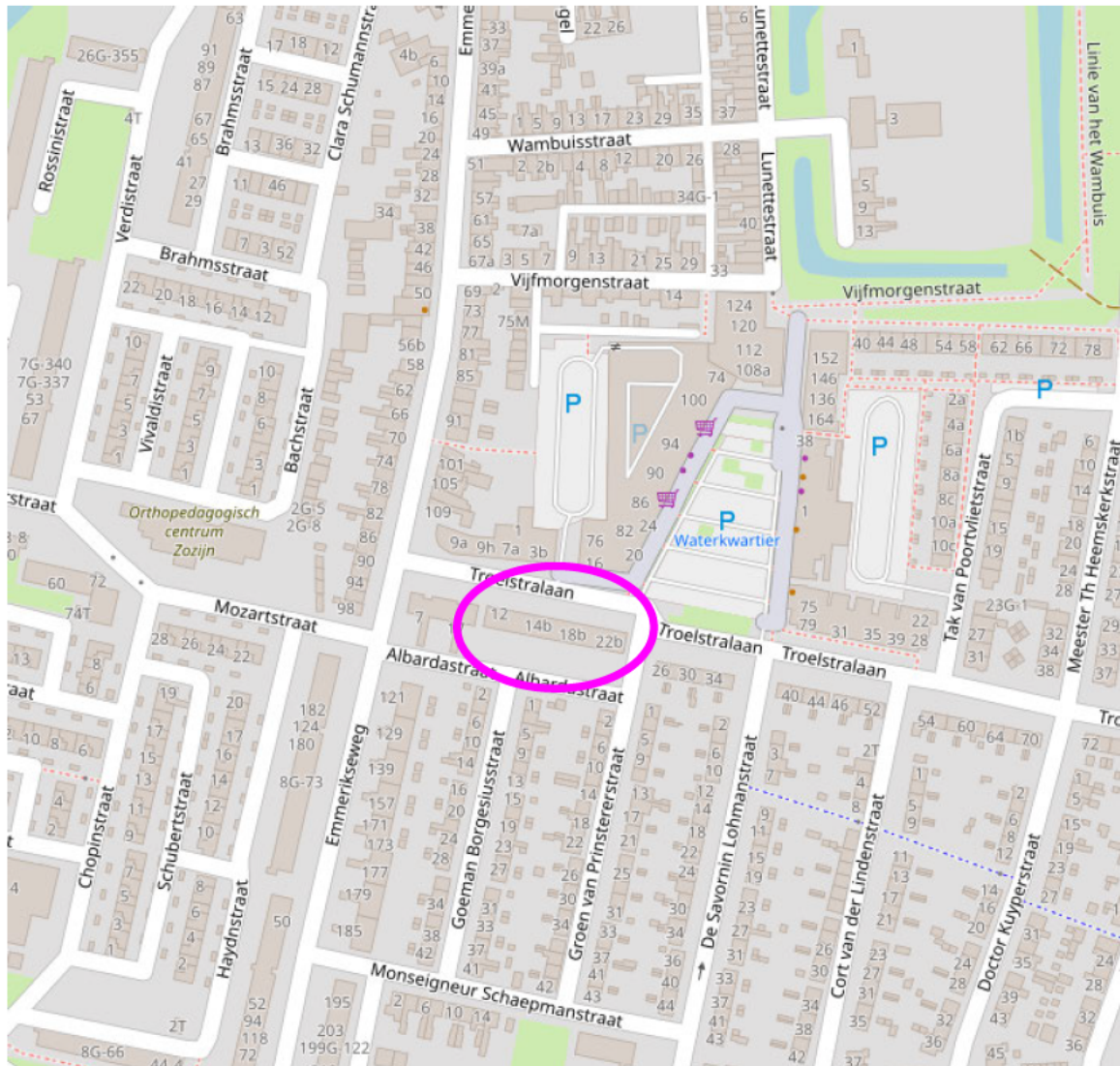
1. Een uitwendige scheidingsconstructie heeft geen openingen die breder zijn dan 0,01 m. Dit geldt niet voor een afsluitbare opening en een uitmonding van:
 - a. een afvoervoorziening voor luchtverversing;
 - b. een afvoervoorziening voor rookgas, en
 - c. een ont- en beluchting van een afvoervoorziening voor huishoudelijk afvalwater en hemelwater.
2. In afwijking van het eerste lid is een grotere opening toegestaan voor een nest of een vaste rust- of verblijfplaats voor bij of krachtens hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een inwendige scheidingsconstructie die de scheiding vormt met een gebruiksfunctie waarop het eerste lid niet van toepassing is.

Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek

Quickscan natuuronderzoek

Complex 294 Troelstralaan 12a-24b

te Zutphen

**Quicksan natuuronderzoek
Complex 294 Troelstralaan 12a-24b
te Zutphen**

Opdrachtgever: Woonbedrijf Ieder1
Overstichtlaan 2
7414 AP Deventer

Datum: 28 april 2021
Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-mail info@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	4
2	BESCHRIJVING PLANGEBIED	5
2.1	Beschrijving onderzoek	6
2.2	Natura 2000.....	6
2.3	Gelders Natuur Netwerk	7
3	RESULTATEN	8
3.1	Flora.....	8
3.2	Zoogdieren	8
3.3	Amfibieën	8
3.4	Reptielen	8
3.5	Ongewervelden	8
3.6	Broedvogels.....	8
3.7	Vissen	9
3.8	Vleermuizen	9
3.9	Gebouw	9
4	Conclusie	10
4.1	Flora.....	10
4.2	Zoogdieren	10
4.3	Amfibieën	10
4.4	Reptielen	10
4.5	Ongewervelden	10
4.6	Broedvogels.....	11
4.7	Vissen	11
4.8	Vleermuizen	11
4.9	Samenvatting	12
4.10	Natura 2000.....	12
4.11	Nationaal Natuur Netwerk	12
5	Advies	13
5.1	Intrinsieke waarde.....	13
5.2	Broedvogels.....	13
	BIJLAGE 1: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED.....	14

1 INLEIDING

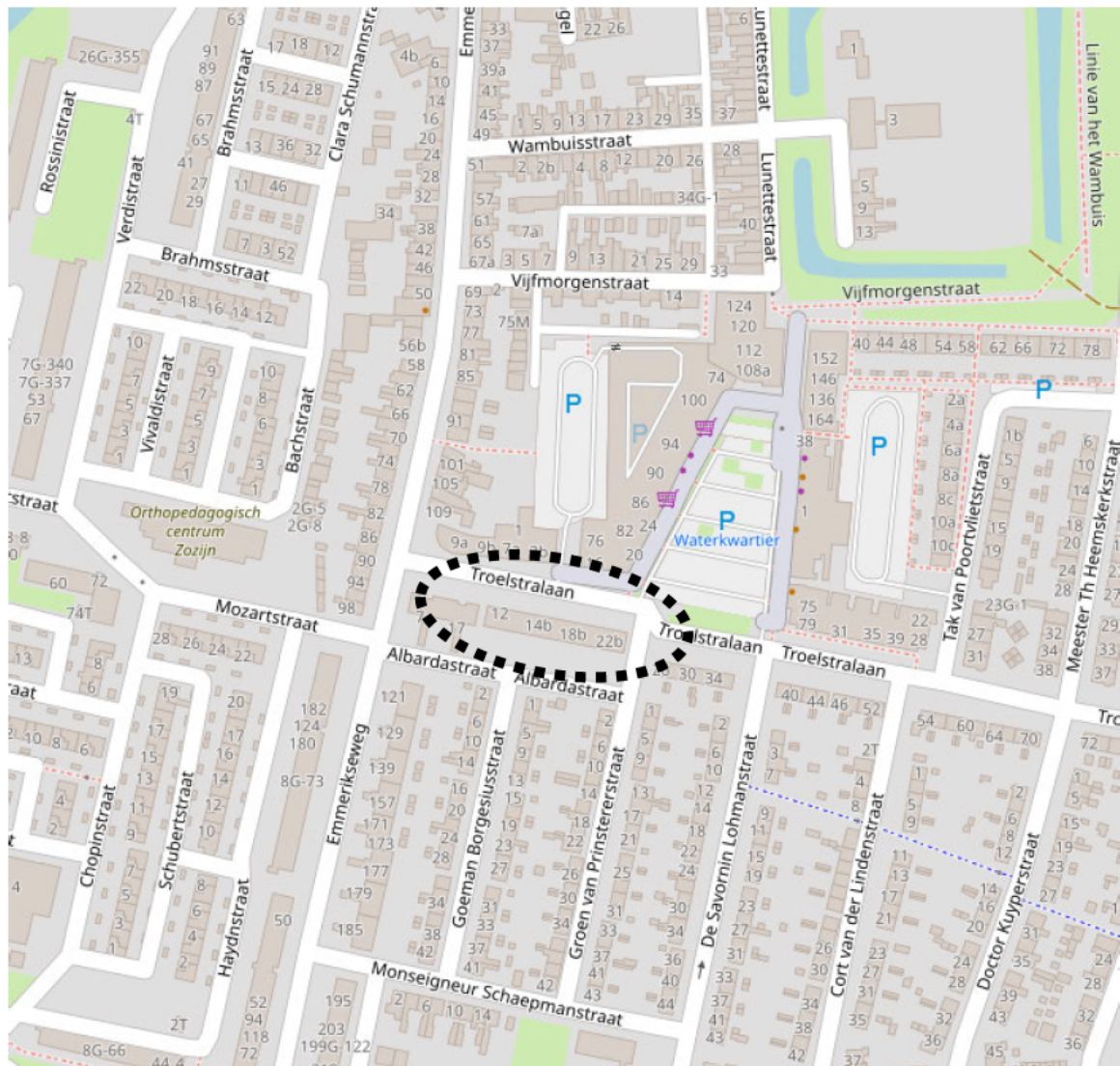
Woonbedrijf Ieder1 wil in 2022 28 woningen in een appartementencomplex aan de Troelstralaan in Zutphen gaan renoveren, waarbij ook wordt gekeken naar de energieprestatie van de woningen. Bij het renoveren en het verbeteren van de energieprestatie kan niet worden uitgesloten dat hierbij beschermde dier- en plantensoorten worden aangetroffen.

Om de kans op de aanwezigheid van in de Wet natuurbescherming aangemerkte beschermde soorten in te schatten en of uit te sluiten is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd.

Een quickscan is een eerste opname die inzicht geeft in de eventuele aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en wordt aangevuld met gegevens uit openbaar toegankelijke bronnen als verspreidingsatlassen en waarneming sites. Op basis van de resultaten kan nader aanvullend onderzoek naar een of meerdere soorten noodzakelijk zijn.

Het veldonderzoek is op 26 januari 2021 uitgevoerd. Veldonderzoek en rapportage zijn opgesteld door ir. M.W.P. Ariëns werkzaam bij Foreest Groen Consult.

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED

Afbeelding 1: Ligging plangebied

Het plangebied ligt in het Waterkwartier van Zutphen. De wijk kenmerkt zich door gestapelde appartementen en grondgebonden woningen met plaatselijk grotere groene elementen. Het complex aan de Troelstralaan bestaat uit een appartementencomplex dat centraal in de wijk waterkwartier ligt. Tegenover het complex ligt het winkelcentrum van deze wijk. Aan de noordzijde van het complex zijn kleine groenvoorzieningen aanwezig bestaande uit verhoogde borders met voornamelijk struiken. Voor de verhoogde border ligt een gazon dat met een haag is afgesloten van de openbare ruimte. In deze haag staan meerdere kleine bomen. De zuidzijde is volledig verhard. An de westzijde grenst het complex aan een ander appartementencomplex. Aan de oostzijde ligt de Groen van Pinxterenstraat.

2.1 Beschrijving onderzoek

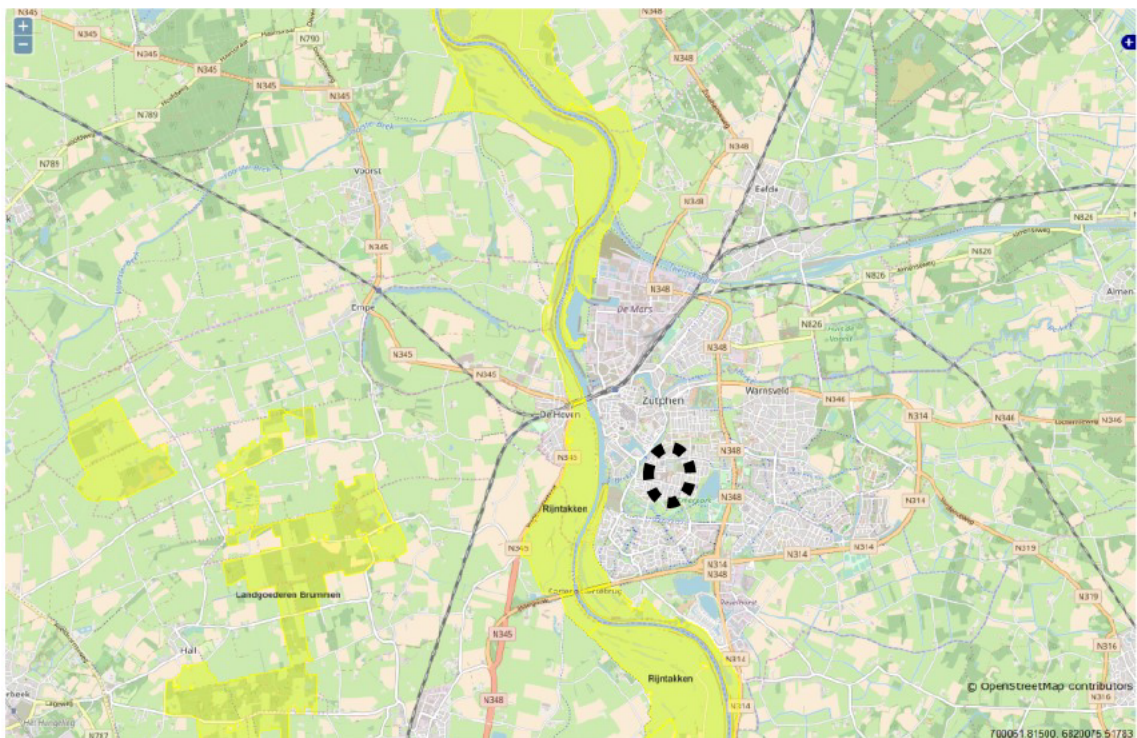
Weersgesteldheid:

Temperatuur 6 °C

Windkracht: 1 Bft

Omschrijving: Half bewolkte dag

2.2 Natura 2000

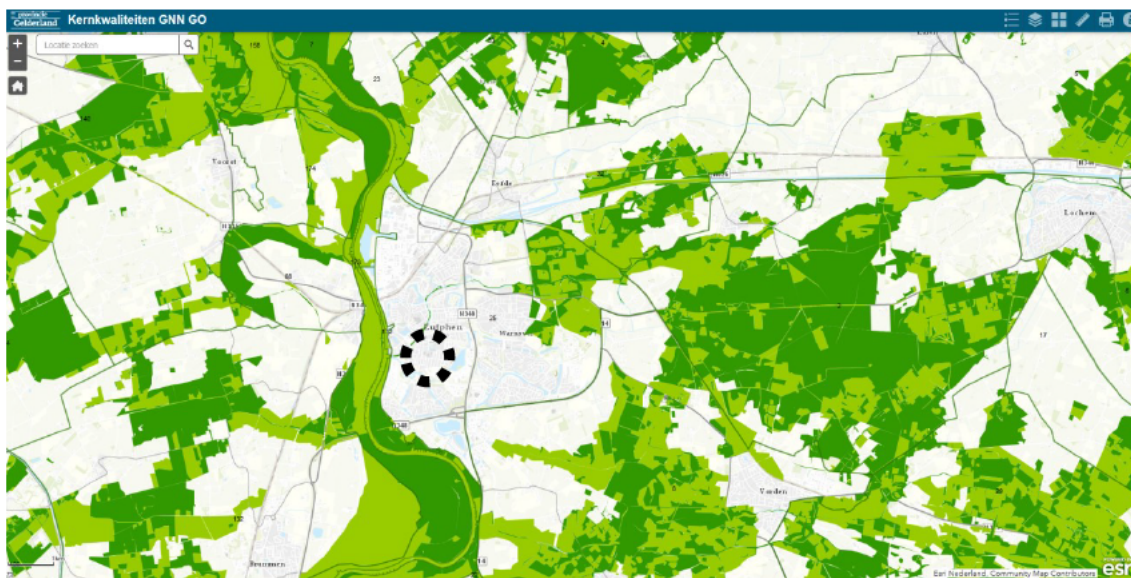

Afbeelding 2: Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000.

De locatie ligt niet in een Natura 2000 gebied maar in de bebouwde kom van Zutphen. Zutphen zelf grenst aan het Natura 2000 gebied Rijntakken. Voorbij dit Natura 2000 gebied ligt een tweede Natura 2000 gebied Landgoederen Brummen

2.3 Gelders Natuur Netwerk

De locatie ligt niet in het gebied van het Gelders Natuur Netwerk of de Groene Ontwikkelzone. Deze gebieden liggen rondom de stad op relatief korte afstand. Alleen de Berkel die door de stad stroomt behoort tot dit GNN gebied en vormt een ecologische verbindingszone tussen Duitsland en de IJssel. De afstand tot de Berkel bedraagt iets meer dan 350 meter.

Afbeelding 3: Ligging plangebied ten opzichte van de GNN en GO gebieden.

3 RESULTATEN

3.1 Flora

Op het perceel zijn de volgende soorten aangetroffen zijn:

- Canadese fijnstraal
- Engels gras
- Gewone melkdistel
- Gewoon biggenkruid
- Haagbeuk
- Herderstasje
- Klimop
- Kweek
- Madelief
- Paardenbloem
- Raket
- Roodzwenkgras
- Straatgras
- Vogelmuur
- Vroegeling
- Zachte ooievaarsbek
- Zachte witbol

3.2 Zoogdieren

Op het perceel zijn geen zoogdiersoorten aangetroffen.

3.3 Amfibieën

Op het perceel zijn geen amfibieën aangetroffen.

3.4 Reptielen

Op het perceel zijn geen reptielen aangetroffen.

3.5 Ongewervelden

Op het perceel zijn de volgende ongewervelden aangetroffen.

- Segrijnslak

3.6 Broedvogels

Op het perceel zijn de volgende broedvogels aangetroffen:

- Huismus
- Kauw
- Merel
- Pimpelmees

- Roodborst
- Stadsduif

3.7 Vissen

Op het perceel zijn geen vissen aangetroffen.

3.8 Vleermuizen

Op het perceel zijn geen vleermuizen aangetroffen. Enkele van de haagbeuken in de heg aan de noordzijde van het complex hebben inrottende holten.

3.9 Gebouw

De trappenhuizen zijn met metalen platen bekleed en bestaan grotendeels uit glas. Onder de kozijnen zijn betonnen platen aangebracht. De kozijnen zijn met rubber strips naar de muren toe afgedicht plaatselijk kiert deze afdichting.

Het dak overstek van houtcementplaten kiert op meerdere plaatsen. Bij de regenwaterdoorvoeren zijn grotere openingen aanwezig. Plaatselijk is de onderzijde weggerot waardoor hier grotere openingen zijn ontstaan.

De dilatatievoegen zijn met een bitumen afgedicht. Deze afdichting is plaatselijk verdwenen. Op deze plaatsen komen polystyreen bolletjes naar buiten. Dit kan van een na isolatie afkomstig zijn maar ook van een toegepaste rug vulling in de voeg.

4 Conclusie

4.1 Flora

De soorten die zijn aangetroffen zijn allemaal algemene soorten. Het terrein wordt zeer intensief onderhouden. De tuinen zijn voor beschermde plantensoorten niet van belang. Bijzondere muurvegetatie ontbreekt, de gebruikte materialen zijn voor deze soortenongeschikt. Op basis van de aangetroffen situatie en soorten worden geen beschermde planten verwacht. De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep flora niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 Zoogdieren

Tijdens de inspectie zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren aangetroffen. De verhoogde plantbedden maken het voor veel zoogdieren onmogelijk om bij het gebouw te komen. Alleen de gazons en de hagen langs het voetpad zijn toegankelijk. Incidenteel kan de locatie gebruikt worden door algemene soorten zoals 'ware' muizen en egel. Het gebouw is echter voor deze soorten van geen enkel belang. Het gebouw biedt geen toegang aan beschermde zoogdieren. De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep zoogdieren niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.3 Amfibieën

In het onderzochte gebied ligt geen voortplantingswater van amfibieën. De ligging midden in de wijk en de verhoogde plantvakken maakt dat de aanwezigheid van amfibieën is uitgesloten. De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep amfibieën niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 Reptielen

Het gebied is volledig ongeschikt voor reptielen. De aanwezigheid van deze soortgroep is uitgesloten. De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep reptielen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5 Ongewervelden

Vlinders

Voor vlinders ontbreken geschikte waard- en nectarplanten. Incidenteel kunnen vlinders het gebied passeren, vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet aanwezig.

Libellen

Voor libellen ontbreekt in het plangebied geschikt voortplantingswater. Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet aanwezig.

Overige soorten

Andere beschermde ongewervelden worden hier niet verwacht. Het aangetroffen gebied is volledig ongeschikt.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep ongewervelden niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.6 Broedvogels

Huismus

Nabij de dakrand zijn op meerdere plaatsen openingen aanwezig die voldoende groot kunnen zijn voor de huismus. Het gebouw is in potentie geschikt voor de huismus. In de haag aan de noordzijde van het complex zijn huismussen aangetroffen. Het is niet bekend of deze exemplaren in het gebouw broeden. Nader onderzoek moet dit uitwijzen.

Gierzwaluw

Op het moment van de quickscan zijn de gierzwaluwen nog niet aanwezig in Nederland. Op meerdere plaatsen zijn dusdanig grote openingen aanwezig. Het is niet uitgesloten dat hier gierzwaluwen kunnen invliegen. Nader onderzoek naar de gierzwaluw is noodzakelijk.

Overige soorten

De kauw broedt in in pandige holten. De soort is in de omgeving aanwezig en is er een opening ter grootte van een koffiebekertje in bijvoorbeeld: een aftimmering of een open schoorsteen, dan moet rekening worden gehouden dat de kauw hier zal broeden. Tijdens de broedperiode is de soort beschermd. Ook stadsduiven willen het nest nog wel eens maken bovenop een balkon. Ook voor deze soort geldt dat deze alleen tijdens het broedseizoen beschermd is.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep broedvogels mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar huismus en gierzwaluw is noodzakelijk.

4.7 Vissen

Deze soortgroep ontbreekt.

4.8 Vleermuizen

Het gebouw is in potentie geschikt voor vleermuizen. Via de beschadigde voegen van de dilataties, de brede kieren nabij de dakrand, de openingen naast kozijnen en balkons en openingen bij regenwaterdoorvoeren dieren mogelijk de spouw of een holle ruimte in het dak bereiken.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek is noodzakelijk.

4.9 Samenvatting

Onderdeel	Overtreding Wet natuurbescherming	Nader onderzoek	Periode	Mitigatie
Flora	Nee	Nee		
Zoogdieren	Nee	Nee		
Amfibieën	Nee	Nee		
Reptielen	Nee	Nee		
Ongewervelden	Nee	Nee		
Broedvogels	Ja, mogelijk geschikt voor huismus en gierzwaluw	Ja, naar aanwezigheid van huismus en gierzwaluw.	Conform kennisdocument huismus en gierzwaluw	
Vissen	N.V.T.	N.V.T.		
Vleermuizen	Ja, mogelijk geschikt voor vleermuizen.	Ja, naar vaste rust en verblijfplaatsen.	Conform vleermuisprotocol 2021	Vervangende verblijven, isolerende maatregelen van binnenuit zodat toegang tot het dak en de spouwmuren intact blijven.

4.10 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de Natura 2000 gebieden. Van een externe werking is geen sprake bij deze kleinschalige ingrepen die voor de renovaties van de woningen worden uitgevoerd. Wijzigende plannen in sloop en nieuwbouw dan kan een beoordeling van de externe werking worden verlangd.

4.11 Nationaal Natuur Netwerk

Het plangebied ligt niet in de NNN zone. De kernkwaliteiten zijn niet van toepassing op dit gebied.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen, dan moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

5.2 Broedvogels

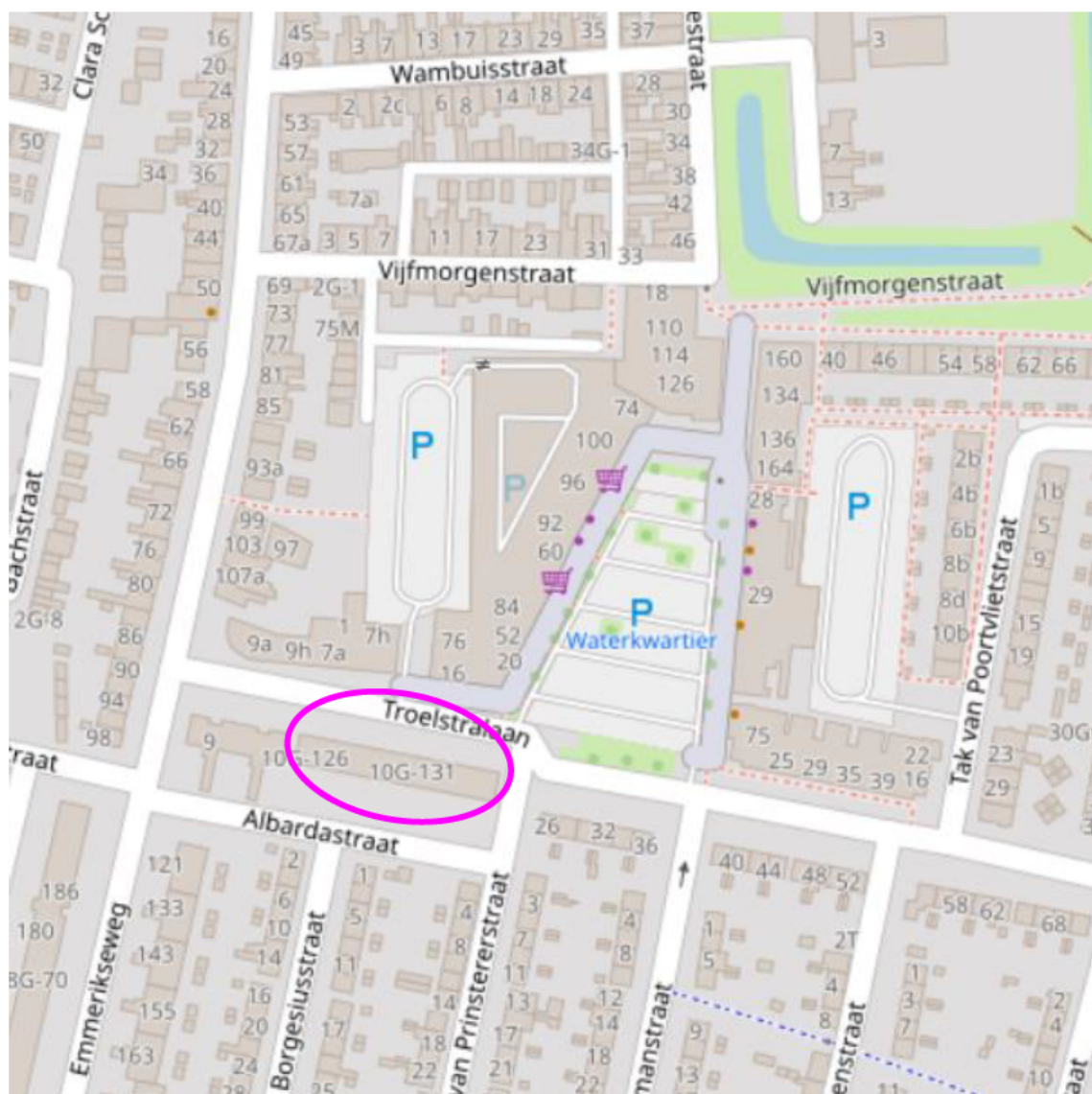
Bij de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels. In het gebied zijn meerdere soorten aanwezig, waarvan de nesten tijdens het broedseizoen beschermd zijn. Voor deze soorten is werken buiten de broedperiode aan te bevelen.

BIJLAGE 1: FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED

Bijlage 3: Nader onderzoek

Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuis Complex 294 Troelstralaan 12a-24b te Zutphen

Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuis Complex 294 Troelstralaan 12a-24b te Zutphen

Opdrachtgever: Woonbedrijf Ieder1
Overstichtlaan 2
7414 AP Deventer

Datum: 18 september 2023
Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-mail info@foreestgroenconsult.nl
<http://www.foreestgroenconsult.nl>

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. METHODE VAN ONDERZOEK.....	5
2.1 BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED.....	5
2.2 HUISMUS.....	5
2.3 GIERZWALUW	6
2.4 VLEERMUIZEN	6
3. RESULTATEN	7
3.1 HUISMUS.....	7
3.2 GIERZWALUW	8
3.3 VLEERMUIZEN	9
3.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen.....	9
3.3.2 Foerageergebied	10
3.3.3 Vliegroure.....	10
3.4 OVERIGE WAARNEMINGEN	10
3.4.1 Steenmarter	10
3.4.2 Egel.....	10
4. CONCLUSIE.....	11
4.1 HUISMUS.....	11
4.2 GIERZWALUW	11
4.3 VLEERMUIS.....	11
4.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen.....	11
4.3.2 Foerageergebied	11
4.3.3 Vliegroure.....	12
4.4 OVERIGE WAARNEMINGEN	12
4.4.1 Steenmarter	12
4.4.2 Egel.....	12
5. SAMENVATTING.....	13
6. ADVIES	14
6.1 INTRINSIEKE WAARDE	14
6.2 AANVRAGEN VAN EEN ONTHEFFING	14

1. Inleiding

In opdracht van woonbedrijf Ieder1 is een nader onderzoek uitgevoerd naar een aantal beschermde diersoorten en soortgroepen bij het appartementencomplex 294 aan de Troelstralaan in Zutphen.

De reden voor dit nader onderzoek is dat Ieder1 de 28 woningen in het appartementencomplex wilt renoveren om de energieprestatie van de woningen te verbeteren.

Op 26 januari 2021 is door Foreest Groen Consult BV een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd: "Quickscan natuuronderzoek Complex 294 Troelstralaan 12a-24b te Zutphen". Uit deze quickscan kwamen een aantal soorten en soortgroepen naar voren waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen.

Dit betreft de volgende soorten en soortgroepen:

- Huismus;
- Gierzwaluw;
- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen).

Huisumus onderzoek heeft plaatsgevonden in april en mei van 2023. Gierzwaluw onderzoek heeft plaatsgevonden in mei en juni van 2023. Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden in augustus en september van 2022 en in mei-juli van 2023.

Het nader onderzoek is uitgevoerd door L. Bakker MSc, A. Dietzsch MSc, M. Theilmann BSc, K. Oelemans MSc, J. Heida MSc, Ir. M.W.P. Ariëns en L. Dijkgraaf MSc werkzaam als ecologen bij Foreest Groen Consult BV.

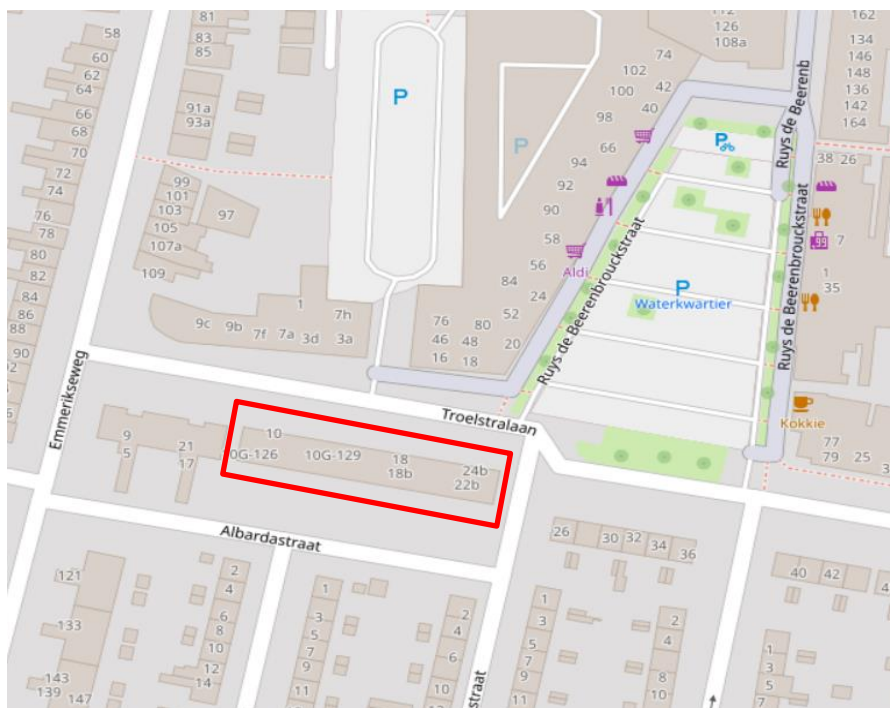
De rapportage is uitgevoerd door L. Dijkgraaf MSc werkzaam als ecofoon bij Foreest Groen Consult BV.

2. Methode van onderzoek

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in het Waterkwartier van Zutphen. De wijk kenmerkt zich door gestapelde appartementen en grondgebonden woningen met plaatselijk grotere groene elementen. Het complex aan de Troelstralaan bestaat uit een appartementencomplex dat centraal in de wijk Waterkwartier ligt. Tegenover het complex ligt het winkelcentrum van deze wijk. Aan de noordzijde van het complex zijn kleine groenvoorzieningen aanwezig bestaande uit verhoogde borders met voornamelijk struiken. Voor de verhoogde border ligt een gazon dat met een haag is afgesloten van de openbare ruimte. In deze haag staan meerdere kleine bomen. De zuidzijde is volledig verhard. Aan de westzijde grenst het complex aan een ander appartementencomplex. Aan de oostzijde ligt de Groen van Prinstererstraat.

Aangezien het plangebied bestaat uit één appartementencomplex is dit als één onderzoek cluster genomen.

Afbeelding 1: De planlocatie met aangegeven onderzoekcluster rood omlijnd.

2.2 Huismus

Voor de huismus zijn twee veldbezoeken afgelegd binnen de datumgrenzen 1 april 2023 en 15 mei 2023. Dit onderzoek is overdag uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in het kennisdocument 2.1 Huismus van BIJ12. Met deze twee gerichte onderzoek kan worden vastgesteld of de huismus aanwezig is op en rondom de planlocatie.

Data van bezoeken voor huismus:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	6 april 2023	L. Dijkgraaf	10 °C, 2 Bft, 7/8	11:40 - 12:20
2	3 mei 2023	L. Dijkgraaf	13 °C, 2 Bft, 0/8	12:55 - 14:10

2.3 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn drie veldbezoeken afgelegd in de periode tussen 15 mei en 15 juli 2023. Het gierzwaluw onderzoek is twee keer gecombineerd uitgevoerd met het vleermuisonderzoek. Om aan de inspanningsverplichting conform het Kennisdocument 1.0 Gierzwaluw van BIJ12 te voldoen is vervolgens in deze periode een 3^e aanvullend onderzoek separaat uitgevoerd.

Data van bezoeken voor gierzwaluw:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	15 mei 2023	M. Theilmann	14 °C, 3 Bft, 7/8 – 11 °C, 3 Bft, 8/8	21:22 - 23:00
2	23 mei 2023	K. Oelemans	12 °C, 4 Bft, 0/8 – 11 °C, 3 Bft, 0/8	20:25 - 22:00
3	28 juni 2023	M. Theilmann	24 °C, 1 Bft, 8/8 – 23 °C, 1 Bft, 7/8	21:30 - 23:00

2.4 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is het geldende vleermuisprotocol 2021 gevolgd. Om een goed inzicht te krijgen in de huidige situatie zijn hiervoor in totaal zes bezoeken bij het gebouw afgelegd.

Twee van de bezoeken hebben plaatsgevonden voor zonsopkomst in verband met de mogelijke aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. De overige bezoeken hebben plaatsgevonden in de avond.

Data van bezoeken voor vleermuis:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	23 augustus 2022	L. Bakker	22 °C, 1 Bft, 5/8 – 21 °C, 1 Bft, 6/8	21:00 - 00:30
2	14 september 2022	A. Dietzsch	16 °C, 1 Bft, 2/8 – 14 °C, 1 Bft, 1/8	20:00 - 01:45
3	15 mei 2023	M. Theilmann	14 °C, 3 Bft, 7/8 – 11 °C, 3 Bft, 8/8	21:22 - 23:22
4	22 juni 2023	M. Ariëns	18 °C, 0 Bft, 2/8 – 18 °C, 0 Bft, 1/8	03:00 - 05:15
5	28 juni 2023	M. Theilmann	24 °C, 1 Bft, 8/8 – 23 °C, 1 Bft, 7/8	21:30 - 00:00
6	6 juli 2023	J. Heida	14 °C, 1 Bft, 6/8 – 14 °C, 2 Bft, 8/8	03:20 - 05:20

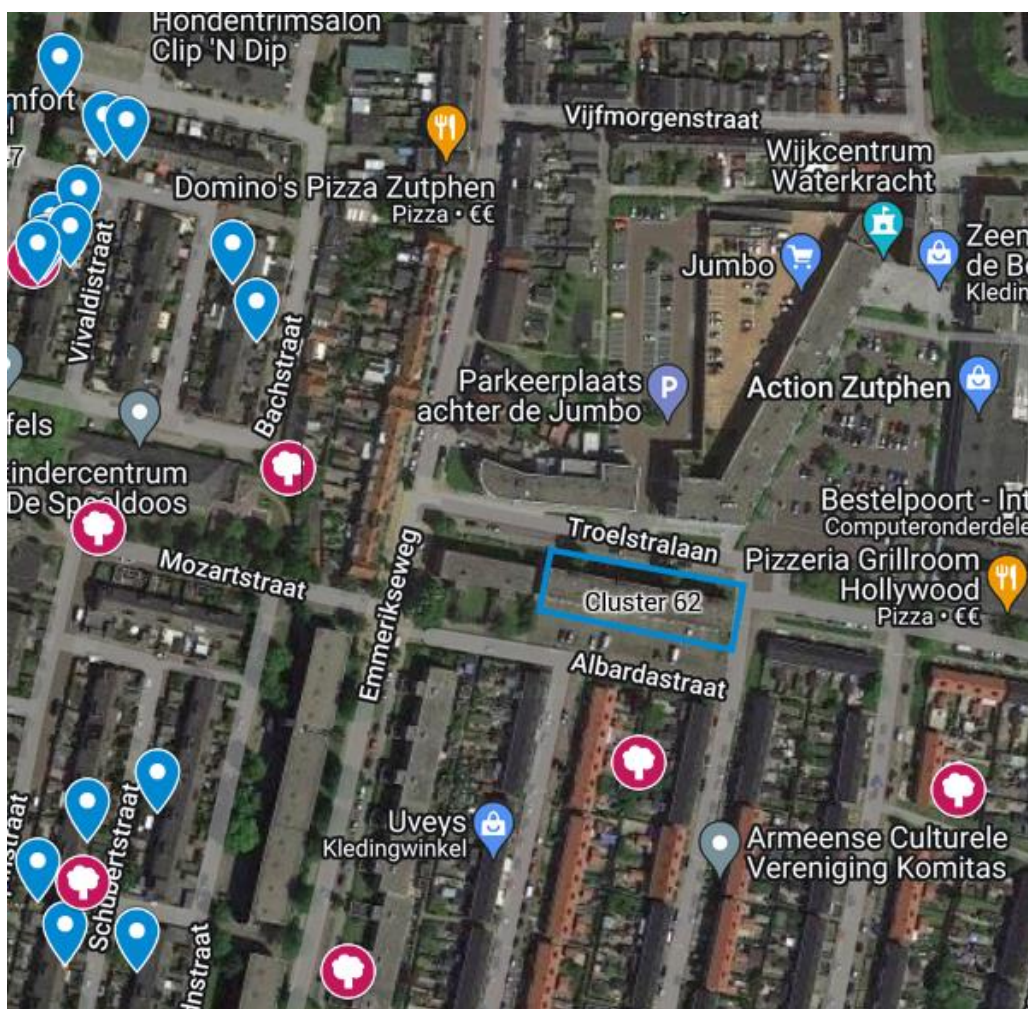
Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek gebeurt op zicht en met behulp van een Batlogger M. De batlogger is na het onderzoek uitgelezen met het programma Batexplorer van Elektron. Vervolgens zijn de opgeslagen gegevens verwerkt.

3. Resultaten

3.1 Huismus

Er zijn geen huismussen waargenomen bij de planlocatie. In de omgeving zijn er wel een aantal huismussen en kwetterbosjes aangetroffen. Het dichtstbijzijnde kwetterbosje is op 50 meter van het plangebied. Aangetroffen nestlocaties zijn op een grotere afstand van het plangebied aanwezig. Deze locaties van huismussen en kwetterbosjes in de omgeving zijn weergegeven in afbeelding 2.

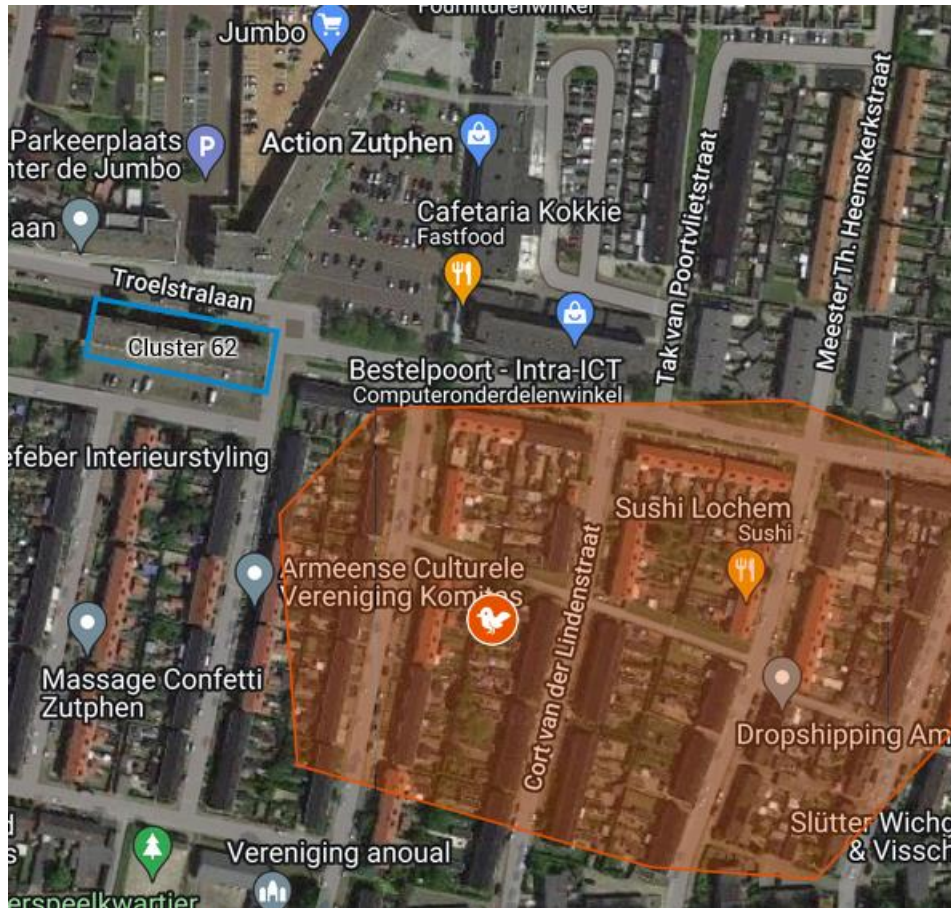

Afbeelding 2: Visualisatie de huismussen op de planlocatie. De blauwe lijn geeft het plangebied weer.

📍 Huismus nest 🌳 Kwetterbosje

3.2 Gierzwaluw

Er zijn 20 gierzwaluwen waargenomen in de omgeving van het plangebied. De locatie van de groep gierzwaluwen is weergegeven met het oranje vlak in afbeelding 3. De gierzwaluwen hebben geen binding met de planlocatie. Er zijn geen invliegende gierzwaluwen waargenomen op of nabij de planlocatie. De gierzwaluwen verspreiden zich in meerdere richtingen over Zutphen.

Afbeelding 3: Visualisatie de gierzwaluwen bij de planlocatie. De blauwe lijn geeft het plangebied weer. Het oranje vlak geeft aan waar gierzwaluwen zijn gezien. Er zijn 20 individuen in dit gebied waargenomen.

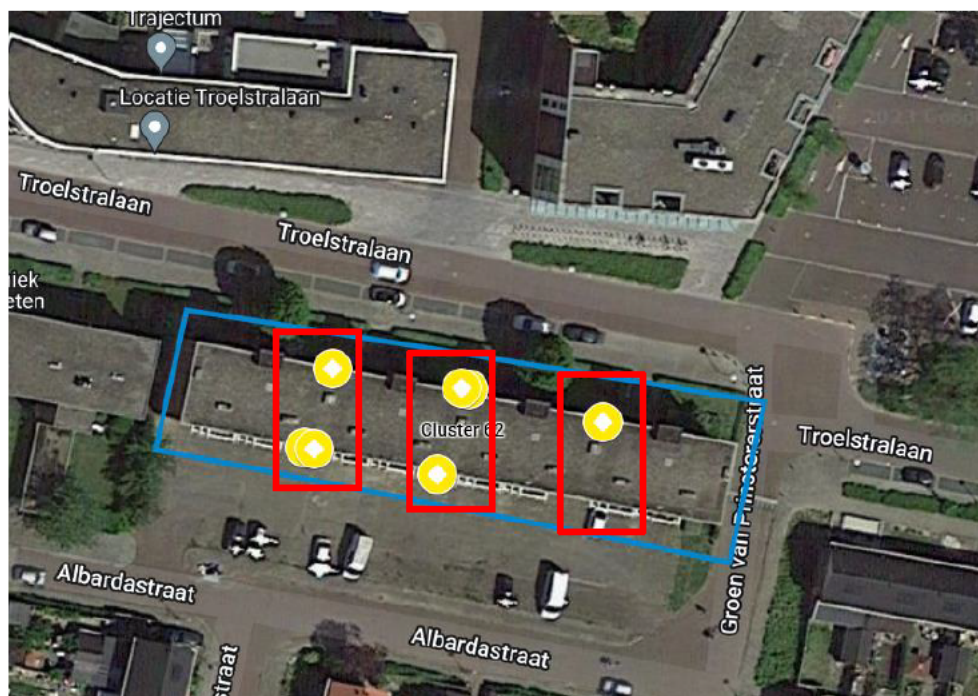
3.3 Vleermuizen

3.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

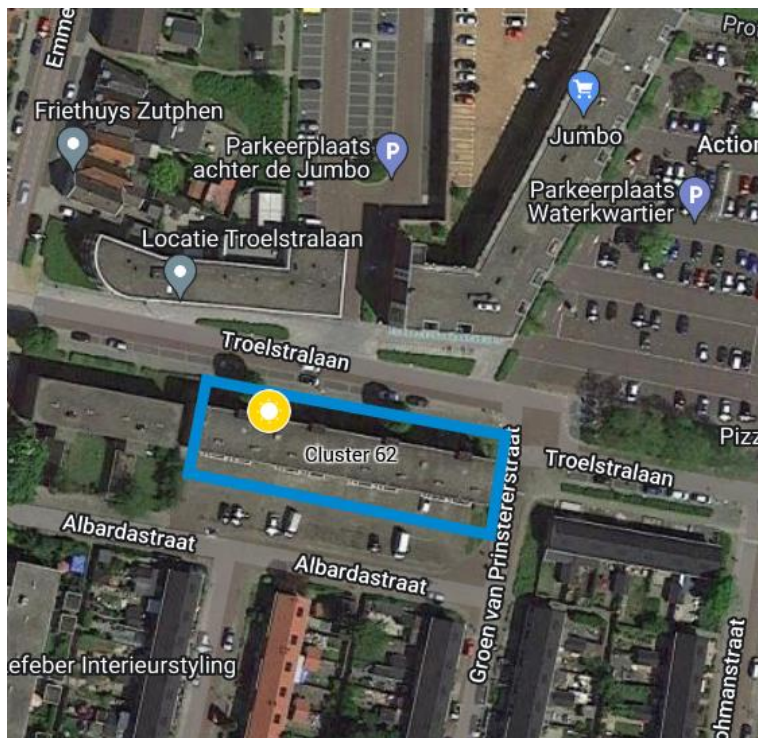
Er zijn drie massawinterverblijven aangetroffen. Deze verblijven bevinden zich in de dilatatievoegen van het gebouw. De voegen geven toegang tot de ruimte tussen twee muren van de naast elkaar gelegen woningen. Deze ruimtes lopen door over de volledige lengte van de woningen. De aangetroffen verblijven bij dezelfde dilatatievoegen (voor- en achterzijde van gebouw) worden samengevoegd als één massaverblijf (zie afbeelding 4). De invlieglocaties van de dilatatievoegen bevinden zich bij de dakrand.

Er is één zomerverblijfplaats voor vleermuizen waargenomen bij het balkon van appartement 12b.

Type verblijf	Aantal verblijfplaatsen	In plangebied?	Soort	Aantal individuen	Locatie(s)
Winterverblijf	3	Ja	Gewone dwergvleermuis	7, 6 en 2	In drie dilatatievoegen
Kraamverblijf	Afwezig	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Zomerverblijf	1	Ja	Gewone dwergvleermuis	2	Bij balkon van appartement 12b
Paarverblijf	Afwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Afbeelding 4: Visualisatie van de massawinter verblijven van de gewone dwergvleermuis. De verblijven bevinden zich in de dilatatievoegen van het gebouw. Deze ruimtes lopen door over de volledige lengte van de woningen, waardoor de voor- en achterzijde van het gebouw samen als een verblijf worden gerekend, zie de rode omlijning. Aantal waargenomen vleermuizen zijn respectievelijk 7, 6 en 2 vleermuizen

Afbeelding 5: Visualisatie van het zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis bij het balkon van appartement 12b. Er zijn twee individuen waargenomen.

3.3.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd indien deze essentieel zijn voor het functioneren van een verblijfplaats. Er zijn twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de Troelstralaan. Deze foerageerden korte tijd langs de bomen.

3.3.3 Vliegroute

Er zijn geen vliegroutes waargenomen bij de planlocatie.

3.4 Overige waarnemingen

3.4.1 Steenmarter

Tijdens de vleermuiscontrole op 28 juni 2023 is een steenmarter gezien. De steenmarter liep over de Groen van Prinstererstraat en toonde geen interesse in het gebouw en de planlocatie.

3.4.2 Egel

Tijdens de vleermuiscontrole op 23 augustus 2022 is een egel gezien in de steeg aan de westzijde van het gebouw. In 2023 zijn geen egels waargenomen bij de planlocatie.

4. Conclusie

4.1 Huismus

Op of nabij de planlocatie zijn geen huismussen of kwetterbosjes aangetroffen. Bij de werkzaamheden gaan geen verblijven, kwetterbosjes of (essentieel) foerageergebied verloren.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de huismus niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft de huismus niet noodzakelijk.

4.2 Gierzwaluw

Er zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. De gierzwaluwen hadden geen enkele binding met het plangebied.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de gierzwaluw niet overtreden. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor wat betreft de gierzwaluw niet noodzakelijk.

4.3 Vleermuis

4.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Er zijn één zomerverblijfplaats en drie massa winterverblijven waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Kraamverblijven of paarverblijven zijn niet aangetroffen.

De werkzaamheden aan het gebouw hebben tot gevolg dat 1 zomerverblijf en 3 massawinterverblijven worden verstoord en/of dat de verblijfplaatsen verdwijnen.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft 4 vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis overtreden (1 zomerverblijf en 3 massa winterverblijven). Voor deze vaste verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient een ontheffing te worden aangevraagd.

4.3.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd indien deze essentieel zijn voor het functioneren van een verblijfplaats. Er zijn rondom het gebouw twee foeragerende en passerende vleermuizen aangetroffen.

De gewone dwergvleermuizen foerageren langs veel verschillende objecten zoals: beplantingen, gevels, waterpartijen en bij lantarenpalen. De werkzaamheden hebben geen invloed op deze elementen. Al deze elementen blijven behouden en functioneel. De aanwezige vleermuizen kunnen hier gewoon blijven jagen. Daarbij is in de nabije omgeving meer geschikt foerageergebied aanwezig. Het betreft zeker geen essentieel foerageergebied.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft foerageergebieden niet overtreden.

4.3.3 Vliegroute

Er zijn geen vliegroutes waargenomen bij het plangebied.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft vliegroutes niet overtreden.

4.4 Overige waarnemingen

4.4.1 Steenmarter

Er is één passerende steenmarter waargenomen in 2023. Deze toonde geen interesse in het gebouw.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de steenmarter niet overtreden.

4.4.2 Egel

In 2022 is een egel aangetroffen in de steeg aan de westzijde van het gebouw. In 2023 zijn geen egels waargenomen. Het gebouw is niet van belang voor egels. De werkzaamheden hebben geen effect op aanwezige egels.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de egel niet overtreden.

5. Samenvatting

Onderzochte soort of soortgroep		Overtreding Wet natuurbescherming	Aantal	Verdere maatregelen
Vleermuizen	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja	1 zomerverblijf en 3 massa winterverblijven voor de gewone dwergvleermuis	Ontheffing Wet natuurbescherming aanvragen
	Foerageergebied	Nee	n.v.t.	Nee
	Vliegroute	Nee	n.v.t.	Nee
Gierzwaluw		Nee	n.v.t.	Nee
Huismus		Nee	n.v.t.	Nee
Overige waarnemingen (steenmarter en egel)		Nee	n.v.t.	Nee

6. Advies

6.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Onder de Wet natuurbescherming is het verplicht om voorzorgsmaatregelen te treffen. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant en valt onder de zorgplicht.

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient het plangebied en de directe omgeving gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen dan moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

6.2 Aanvragen van een ontheffing

Geadviseerd wordt om voor het zomerverblijf en de drie massawinterverblijven van de gewone dwergvleermuis een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Door tijdig een ontheffing aan te vragen, kan ook op tijd worden begonnen met de mitigerende maatregelen en kunnen de vleermuizen langzaam wennen aan de veranderingen in het leefgebied.